اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

شنبه • ۱۶ مهر ۱۴۰۱ • ۱۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۴ • ۸ اکتبر ۲۰۲۲ • سال پنجم • شماره ۹۳۲ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

ساخت کارخانه سیمان در خرقان؛ فرصت یا تهدید

شهرستان زرندیه را با ۵ شهر مامونیه، پرندک، زاویه، رازقان و خشکرود و سه بخش مرکزی، خرقان و زاویه، در نگاه اول با صنعت و کشاورزی می‌شناسند، اما واقعیت این است که این منطقه ظرفیت‌های متعددی همچون گردشگری دارد که زبانزد عام و خاص است. از آبشار ۳۰ متری روستای چناقچی و کلیسای سرکیس مقدس به عنوان شاخص‌ترین...

۶

مشتری‌مداری در فولاد مبارکه

مدیر کوره‌های قوس الکتریکی شرکت فولاد مبارکه گفت: با توجه به ظرفیت بالای شرکت فولاد مبارکه امکان تولید فولاد مذاب مطابق با خواسته و نیاز مشتری وجود دارد. عباس محمدی گفت: به‌طور مشخص در این بخش واحدهای تولید فولاد مذاب، حمل مواد و تعمیرات کوره‌های قوس در حال فعالیت هستند. بخش اول واحد حمل...

۴

«روزگارمعدن» آثار کمبود گاز معدنکاری را بررسی کرد

دود مازوت در چشم طبیعت

۳

عکس: روزگار معدن

یادداشت

معدنکاری بدون آسیب

۳

تیترهای روز

سرایت رکود ساخت‌وساز به بازار کامودیتی‌ها

نهمین ماه از سال‌جاری میلادی با افول بهای فلزات آهنی و غیرآهنی همراه بود. این افت در شرایطی حاصل شده که انتظار می‌رفت در ماه‌های اکتبر و سپتامبر به‌طور سنتی شاهد افزایش تقاضا برای فلزات پرکاربرد در ساخت‌وساز باشیم. افزایش مجدد نرخ بهره دلار امریکا و احتمال تداوم سیاست‌های انقباضی از سوی فدرال‌رزرو تا پایان امسال میلادی...

۷

بورس در شرایط ناپایدار

بازار سرمایه در ماه‌های اخیر روزهای خوبی را پشت‌سر نگذاشت تا جایی‌که می‌توان ادعا کرد بورس تهران در نیمه نخست امسال، بازدهی مناسبی را نصیب سرمایه‌گذاران نکرده و به‌شدت از سایر بازارهای مالی عقب مانده است. دورنمای تاریک مذاکرات برجام، اقتصاد ایران و همچنین بازار فلزات در سطح بین‌المللی از مهم‌ترین عوامل منفی اثرگذار بر عملکرد بورس تهران در ماه‌های گذشته بودند. روند نزولی بورس در نخستین روز از پاییز نیز ادامه یافت، تا جایی‌که نماگر بورس، دومین افت سنگین سال را با کاهش...

۸

سرمقاله

هزینه‌هایی که ریشه در سیاست‌های غلط دارد

حسن حسینقلی
فعال حوزه معدن و صنایع معدنی

فعالان صنعتی در مسیر فعالیت خود با چالش‌های بسیاری روبه‌رو هستند که عملکرد تولید آنها را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد. مشکلات یادشده در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن به‌مراتب پررنگ‌تر هستند، چراکه عموما اثرگذاری این بخش در اقتصاد کشور نادیده گرفته می‌شود. بخش بزرگی از چالش‌های حاکم بر عملکرد صنعتگران از سیاست‌گذاری اشتباه مسئولان نشأت می‌گیرد. تغییر مداوم سیاست‌های دولت در حوزه مالیات، تعرفه، عوارض و... از مهم‌ترین مواردی هستند که آسیب‌های غیرقابل جبرانی را به صنعتگران تحمیل می‌کنند. این تغییرات مداوم در سایر حوزه‌ها نیز به چشم می‌خورد. به‌عنوان مثال، چندی پیش تمامی صنایع و واحدهای فعال در بخش معدن و صنایع معدنی موظف شدند محصولات خود را در بورس کالا عرضه کنند.

تاثیر منفی چالش‌های یادشده بر عملکرد صنایع کوچک و متوسط به‌مراتب بیش‌تر است؛ بنابراین دولتمردان با اجرای مقررات بی‌نتیجه تنها مسیر تداوم تولید برای واحدهای کوچک را بیش از پیش دشوار می‌کنند. با وجود اهمیت و اثرگذاری صنایع کوچک در مسیر توسعه صنعتی و حتی اجتماعی، عملکرد صنایع کوچک در کشور ما به‌ویژه در بخش معدن و صنایع معدنی آن‌قدرها هم موردتوجه سیاست‌گذاران قرار ندارد...

ادامه در صفحه ۲

معادن سنگ‌آهن ایران کجاست؟

گروه معدن

معـادن سـنگ‌آهن و مـس ایـران بر طبق برآوردهای انجام شده چیزی حدود ۳۷میلیارد تـن ذخایر قطعی دارد که بـه همین دلیل به بهشت معادن دنیا معروف است و نظر بسیاری از سرمایه‌گذاران فعال در این زمینه را به خود جلب کرده است.

به گـزارش آرتان‌پرس، همچنیـن تا کنون توده‌های معادن سـنگ‌آهن بسیاری شناسایی شـده و برخی نیز مورد بررسـی و مطالعه قرار گرفته، اما به طور کلی ناحیه‌های آهن‌دار ایران بـا توجه به نزدیکی آن نواحی به کانسـارهای آهن به به مناطق مختلف شـامل منطقه اراک – ملایـر، منطقه کرمان – یزد شـامل معدن سـنگ‌آهن جلال‌آباد زرند معـدن گل گهر و معـدن آهن چغارت و معدن آهن چاهگز بافق و معدن آهـن ۳ چاهون بافق، منطقه اصفهان – کاشان، منطقه خراسان، منطقه تهران – قم – قزویـن، منطقه خلیج‌فارس و کوار تقسـیم شده است. همچنین باید گفت، ۲ معدن مس سرچشمه و سنگ‌آهن چادرملو هر ۲ به عنوان ۲ معدن مس سرچشمه و سنگ‌آهن چادرملو دو معـدن منحصربه‌فرد هسـتند که به عنوان پرعیارتریـن معـدن دنیا ثبت شـده‌اند ایران ۲معـدن از پرعیارتریـن و منحصربه‌فردترین معـادن دنیا را به نام خود ثبت کند. بنابراین، با توجه به جایگاه ایران از نظر معادن سنگ‌آهن برخی از معدن‌های بزرگ سـنگ‌آهن ایران را معرف می‌کنیم، اما لازم اسـت پیش از آن به معرفی سـنگ‌آهن این ماده معدنی ارزشمند بپردازیـم و سـپس معادن بزرگ سـنگ‌آهن کشـور را معرفی کنیم و در اخر افق چشم‌انداز سنگ معدن کشور را بررسی کنیم.

▣ معرفی سنگ‌آهن

سـنگ‌آهن یکی از موارد ارزشـمندی است که حدود ۵ درصد از پوسـته زمین را تشکیل داده و در سراسـر دنیا یافت می‌شـود. جهت اسـتخراج و بهره‌برداری از سنگ‌آهن این ماده ارزشـمند را تحـت عملیات خاص از پوسـته زمین اسـتخراج می‌کنند. سـنگ اسـتخراج شـده دارای ناخالصی‌هایـی اسـت کـه باید تفکیک شـده و سپس یک پودر تیره قهوه‌ای-خاکسـتری تولید شود. باید گفت ۹۸درصد از سـنگ‌آهن‌های تولید شده در دنیا برای تولید فولاد مورد استفاده در صنایع مختلف ازجمله خودروسازی و ساخت‌وساز به‌کار می‌رود، زیرا این ماده اصلی‌ترین ماده تولید فولاد است و از اینرو اهمیت و جایگاه ویژه‌ای دارد.

سـنگ‌آهن‌ها خواص و ویژگی‌های مختلفی و از اینـرو کاربردهای متفاوتی دارند. به عنوان مثـال از آنجایی که رنگ سـنگ‌آهن هماتیت قرمز است به عنوان رنگدانه مورد استفاده قرار می‌گیرد و یا سـنگ‌آهن مگنتیت سـیاه رنگ بود و دارای خاصیت الکترومغناطیسـی است بنابراین در سـاخت آهنربا مورد استفاده قرار می‌گیـرد. بایـد به این نکته توجه داشـت که سـنگ‌آهن فرآوری شـده ابتدا ذوب شـده و سـپس ناخالصی‌های آن تفکیک می‌شود و در نهایت به صورت کنسانتره سنگ‌آهن، گندله و دانه‌بندی شده در بازار عرضه می‌شود. حال که سـنگ‌آهن معرفی شـد و به معرفی مهم‌ترین معادن سنگ‌آهن ایران می‌پردازیم.

▣ معدن چغارت

این معدن کـه تامین‌کننده اصلی شـرکت ذوب‌آهـن اصفهان در زمان تاسـیس آن بوده نخستین معدن سـنگ‌آهن ایران نیز است که در بافـق یـزد قرار دارد و با توجه به پتاسـیل بالای بلـوک معدنی بافق که قـادر به ذخیره بیش از یک‌سوم سنگ‌آهن کشور است عنوان مهم‌تریـن منطقه آهـن‌دار ایـران را به خود اختصاص داده است.

▣ معدن چادرملو

درحال‌حاضـر بزرگ‌تریـن تولیدکننـده کنسـانتره سنگ‌آهن کشـور که قادر به تولید ۳۲۰ میلیون تن ذخیره قابل اسـتخراج است معدن سـنگ‌آهن چادرملو اسـت. این معدن سـنگ‌آهن در قلـب کویـر مرکزی ایـران و در ۱۸۰کیلومتری شـمال شـرقی شهرستان یزد قـرار گرفته اسـت. باید گفت متاسـفانه طبـق پیش‌بینی‌های انجام شـده عمر ذخایر سـنگ‌آهن معدن چادرملو تا ۱۰سال دیگر به پایان خواهد رسید.

▣ معدن گل‌گهر

معـدن سـنگ‌آهن گل‌گهر واقع در اسـتان کرمـان شهرسـتان سیرجان درحال‌حاضـر بزرگ‌ترین معدن شـناخته شـده سنگ‌آهن خاورمیانه اسـت، زیـرا دارای ذخیره احتمالی یک میلیـارد تن و ذخیره قطعی ۲۱۹ میلیون تن است.

همچنیـن، تولیـدات حاصـل از سـنگ اسـتخراجی معدن سـنگ‌آهن گل‌گهر شامل گندله سنگ‌آهن، کنسانتره سنگ‌آهن و سنگ دانه‌بندی شده است.

عکس: آیدا فریدی

▣ معدن آهنگران

ایـن معـدن کـه حـدود ۲۹ کیلومترمربع مساحت دارد در جنوب شرقی استان همدان و نزدیک شهر ملایر قرار دارد. قدمت این معدن سـنگ‌آهن به سـال ۱۳۳۵ باز می‌شود. نحوه اسـتخراج در این معدن به صـورت زیرزمینی بوده و به طور میانگین از آن ۱۰درصد سـرب و ۲۰۰ گـرم بـر تن نقـره و عیار سـنگ‌آهن حـدود ۴۰درصـد آهـن خالـص اسـتخراج می‌شود.

همچنین در سال ۱۳۵۱ کارخانه فلوتاسیون در پایین‌دسـت معـدن و بـا فاصلـه ۲تـا ۳کیلومتری آن راه‌اندازی شـد و درحال‌حاضر واحد آزمایشـگاه، واحد انبار وسایل و قطعات و واحد تعمیرگاه ماشـین‌آلات در محوطه این معدن وجود دارد.

▣ معدن جلال‌آباد

یکـی از ذخایـر بزرگ سـنگ‌آهن ایران در ۳۵کیلومتری شـمال غربی شهرستان زرند در استان کرمان که سـنگ‌آهن مورد نیاز جهت خوراک‌دهی کارخانه کنسانتره سنگ‌آهن فولاد زرند ایرانیان را تامین می‌کند معدن سنگ‌آهن جلال‌آباد اسـت. ظرفیت تولید سالیانه معدن جلال‌آباد اسـتخراج ۱۹۰ میلیونتن سنگ‌آهن شامل از مگنتیت و هماتیت است که استخراج به صورت پلکانی روباز انجام می‌شود.

▣ معدن بافق

ایـن معـدن یکـی از معروف‌تریـن معادن سـنگ‌آهن اسـت که ظرفیت تولید سـالانه آن ۵ میلیـون تـن گندلـه بـوده و در فاصله ۱۱۰کیلومتری جنوب شـرق شـهر یزد واقع شده است.

بلوک معدنی بافق با ذخیره بیش از یک سوم سـنگ‌آهن کشـور به عنوان مهم‌ترین منطقه آهن‌دار ایران شـناخته شـده است. همچنین، از سـال ۱۳۴۰ تاکنون در ایـن منطقه بیش از ۳۸ آنومالـی آهـن‌دار با ذخیـره نزدیک به ۱/۷میلیارد تن شناسـایی شـده که مهم‌ترین آنها معادن چغارت، ۳ چاهون، آنومالی شمالی، میشدوان و چاه گز هستند.

▣ معدن کاشان – اصفهان

این معدن سـنگ‌آهن در اسـتان اصفهان و نزدیک شهر کاشان واقع شده است و مهم‌ترین محصول آن مگنتیک است.

▣ معادن سنگان – خراسان

مجموعه کانسـارهای سـنگ‌آهن سـنگان شـامل کانسـارهای غربی، مرکزی و شرقی به شکل مسـتطیلی به طول تقریبی ۲۲کیلومتر و عـرض ۱۰ کیلومتـر و در فاصلـه حـدود ۴۰کیلومتری خواف و ۱۸ کیلومتری سـنگان در اسـتان خراسـان رضـوی و نزدیـک مرز افغانستان واقع شده و درحال‌حاضر دسترسی به محل کانسـارهای سـنگ‌آهن سـنگان از ۲مسیر امکان‌پذیر است.

اما به زودی خط آهن سراسـری به سـمت هـرات در افغانسـتان از جنوب سـایت معدن سنگان عبور خواهد کرد. میزان ذخایر مجتمع سنگ‌آهن سنگان حدود یک میلیارد تن برآورد شـده که یکی از ۱۰ معدن بزرگ سـنگ‌آهن جهان و تامین‌کننده تولید کنسانتره، گندله و سنگ‌آهن است.

▣ معدن بیجار

از معـدن سـنگ‌آهن بیجار بـه عنوان یکی از بزرگ‌تریـن معدن‌هـای سـنگ‌آهن روبـاز کشور در اسـتان کردستان و در نزدیکی شهر بیجار، سـنگ‌آهنی با عیار ۵۷-۴۵ اسـتخراج می‌شـود. عملیات اسـتخراج و دانه‌بندی این سـنگ‌ها توسـط شـرکت صبـا نـور صورت می‌گیرد طبق براوردهای انجام شـده، ذخیره سـنگ‌آهن این معدن ۴۰ میلیـون تن بوده و توده‌های سنگ‌آهن بیجار در ۷ نقطه پراکنده شده‌اند.

به طـوری که توده‌هـای ۱، ۲ و ۳ (نزدیک روسـتای شـهرک) شـهرک ۱، شـهرک ۲ و شـهرک ۳، توده‌های کوره کور ۱ و کوره کور در نزدیکی روسـتای کوره کور و دو توده دیگر به نام‌های سـراب یک و سـراب ۲ در نزدیکی وستای سراب قرار دارند.

گفتنی اسـت که بیجار یک کارخانه تولید کنسـانتره با ظرفیت ۳۲۵ هزار تن در سـال دارد.

حال کـه مهم‌ترین معادن سـنگ‌آهن مهم ایـران معرفی شـد نگاهی بر افق چشـم‌انداز سنگ‌آهن کشور خواهیم داشت.

▣ افق چشم‌انداز سنگ‌آهن کشور

از میـان معـادن سـنگ‌آهن معرفی شـده برخـی در بخش خصوصـی و برخی در بخش دولتی فعالیت دارنـد. اما به طور کلی و بدون در نظـر گرفتن بخش فعالیت آنها، بر اسـاس پیش‌بینی‌هـای انجام شـده انتظـار می‌رود تا سـال ۱۴۰۴ حدود ۵۵ میلیون تن سنگ‌آهن استخراج و در خطوط فراوری و سنگ‌شکن‌ها، خرد شده و فولاد تولید شود.

متاسـفانه در صورت دستیابی به این میزان فـولاد نهایتا تـا ۱۷ تا ۱۹ سـال دیگر ذخایر معادن سـنگ‌آهن به اتمام خواهد رسـید که مـدت زمـان بسـیار کوتاهی اسـت، بنابراین بایـد به دنبال اکتشـافات جدید و اسـتخراج از معـادن سـنگ‌آهن جدیـد باشـیم چراکه معادن سـنگ‌آهن کنونی مربوط به اکتشافات سـال‌های گذشـته اسـت و بنابرایـن معادن سـنگ‌آهن کنونی باید از لحاظ کمی و کیفی ارتقا یابد.

در غیر این صورت، پس از اتمام دوره مذکور مجبـور به واردات سـنگ‌آهن خواهیم شـد. بررسـی‌ها نشان می‌دهد درحال‌حاضر متوسط جهانی عمق اکتشـافات معدنی ۱۵۰ متر و در کشورهای پیشرو تا بیش از یک‌هزار و ۵۰۰متر اسـت حال آنکـه در ایران این رقـم ۲۰ متر است.

بـا ایـن حـال در ۶ سـال گذشـته حدود ۹۷۷میلیون تن ذخیره سـنگ‌آهن در ۶ سال گذشـته در کشـور شناسایی شـده که طبق آن سـهم ذخیره جدیـد از کل ذخایر معادل ۳۳درصد است و بر اساس اطلاعات منتشر شده مربـوط به همین دوره ۶ سـاله، درحال‌حاضر میزان کل ذخایر سـنگ‌آهن حدود ۲ میلیارد و ۷۳۶ میلیون تن است که پیش‌بینی می‌شود بـا ادامـه برنامه‌هـای توسـعه‌ای و راهبـری میزان ذخایر شناسـایی شـده سـنگ‌آهن تا سـال ۱۴۲۰، حـدود ۲ میلیـارد تـن دیگـر افزایش یابد.

ذکر این نکته ضروری اسـت که سنگ‌آهن پس از استخراج به کک، آهن‌اسفنجی و گندله تبدیل شـده و پس از انجام فرآیندهایی فولاد تولید می‌شـود و فـولاد تولید شـده نیز ماده اصلـی مصرفی در بسـیاری از صنایع به ویـژه صنعت خودرو اسـت؛ بنابراین سـنگ‌آهن از اهمین و جایگاه ویـژه‌ای در صنعت برخوردار است.

شاخص بازده کیفی محصولات قلع‌اندود فولاد مبارکه از ۹۱درصد گذشت

رئیس کنترل کیفی نورد سرد فولاد مبارکه گفت: با تلاش کارکنان شرکت فولاد مبارکه و با انجام اقدامات لازم در حوزه بازرسـی و کنترل کیفیت، بازده کیفیت محصولات قلع‌اندود این شرکت از ۹۱ درصد عبور کرد.

محمدرضـا نصر اصفهانـی در گفت‌وگو با ایراسـین اظهار کرد: ورق قلع‌اندود به دلیل داشـتن خواصی نظیر غیر سمی بودن، سبکی، استحکام، مقاومت به خوردگی، سهولت تغییر فرم، جوش‌پذیری خوب و ظاهر مناسـب قابلیت‌های ویژه‌ای در صنایع بسـته‌بندی دارد. از این محصول برای بسته‌بندی مواد غذایی، نوشیدنی‌ها، روغن، گریس، رنگ، پودر و بسیاری از محصولات دیگر اسـتفاده می‌شـود. ورق قلع‌اندود در کنار مصرف در صنایع بسـته‌بندی، کاربردهایـی هم در مصارف مهندسی دارد.

وی افزود: بازرسـی سـطح این محصول حساس به‌صورت چشـمی و با در نظـر گرفتن الزامات اسـتاندارد و همچنین نیازها و حساسـیت‌های مشـتریان صورت می‌گیـرد. بر این اسـاس طبقه‌بندی محصـول صورت گرفته و ممکن اسـت محصول قابل‌قبول یا غیرقابل قبول تشخیص داده شود و در نهایت با توجه به مقادیر ذکرشـده بازده کیفی این محصول محاسبه و گزارش می‌شود.

رئیس کنترل کیفی نورد سـرد فولاد مبارکه با بیان اینکه بـازده کیفیت محصـولات قلع‌اندود فولاد مبارکه در سـال ۱۴۰۰ به‌صورت میانگین ۸۰.۰۱ درصد بوده اسـت، تصریح کرد: این روند از اواخر سال ۱۴۰۰ شروع شد و در شهریورماه ماه ۱۴۰۱ به نقطه اوج خود رسـید.نصر اصفهانی خاطرنشان کرد: برای رسیدن به کیفیت بالای محصولات قلع‌اندود لازم اسـت در کلیه مراحل شـامل طراحی محصول، برنامه‌ریزی، آماده‌به‌کاری تجهیزات، فرآیندهای تولید فولادسـازی، نورد گرم، نورد سرد و کنترل کیفیت اقدامات وسیع و همه‌جانبه‌ای صورت پذیرد و از دقت و کنترل بسیار زیادی برخوردار باشد. در ایـن میان بازرسـی و کنترل کیفی نقش بسـزایی دارد. محصولات به‌صورت صددرصد مورد بازرسـی قرار می‌گیرد و با اطلاع‌رسـانی به‌موقع از ایجـاد عیوب و ضایعات جلوگیری بـه عمل می‌آید. رئیس کنترل کیفی نورد سـرد از همکاری و همراهـی مدیریت کنترل کیفی، همـکاران کنترل کیفی نواحی، واحدهای تولید و تعمیرات نواحی و سـایر واحدهای مرتبط که در رسـیدن به این موفقیت بزرگ نقش اساسـی داشته‌اند، قدردانی کرد.

رونق فولادی‌ها در اواخر سال

یک فعال بازار فولاد معتقد اسـت بـا توجه به ایجاد رکود جهانی، کاهش نفت و گاز در اروپا و جنگ اوکراین و روسیه، احتمال کاهش تولید سالانه فولاد در ایران وجود دارد.

محمدصادق چیت‌سـاز در گفت‌وگو با فولادبان در تحلیل بـازار فولاد بیـان کرد: با توجه به شـرایط موجود در اقتصاد کشور، پیش‌بینی می‌شود از مهر تا بهمن‌ماه ۱۴۰۱ پروژه‌های ساختمانی در نیمه شمالی کشور کاهش یابد به گونه‌ای که به حداقل میزان خود خواهد رسید. در این راستا، حوزه فولاد به خصوص در بخش آهن‌آلات ساختمانی خریدار زیادی ندارد.

وی اضافه کرد: پس از بهمن ماه، خرید بیشتر کارخانجات فولادی برای فروردین و اردیبهشـت ماه که آغاز ساخت‌وساز سـاختمان‌ها اسـت، صـورت می‌گیـرد. بر همین اسـاس، محصـولات فولادی بـه ویژه در حوزه سـاختمانی وارد روند افزایشی می‌شود، این در حالی است که آهن‌آلات صنعتی در نیمه دوم سال تغییر چندانی را تجربه نخواهند کرد. این عضو هیات‌مدیره صنف فروشندگان فولاد معتقد است که معاملات فولادی‌ها تا پایان سال با همین روند فعلی ادامه خواهد یافت.

چیت‌سـاز تصریح کرد: کشور ۳۲ میلیون تن تولید فولاد در سـال ۱۴۰۰ را به ثبت رسـاند که حدود ۲میلیون تن آن به کشـورهای مختلف صادر شـد. درحال‌حاضر نیز با توجه به شرایط، انتظار می‌رود تولید داخلی این بخش نسبت به سال گذشـته کاهش یابد که از دلایـل اصلی آن می‌توان به رکود جهانی، کاهش نفت و گاز در اروپا و جنگ اوکراین و روسـیه اشاره کرد.

گلایه معدنداران از فرسودگی ماشین‌آلات

عضو کمیسـیون برنامه بودجه و محاسـبات مجلس گفت: بروزرسـانی ماشـین‌آلات معدنی یکی از نیازهایی اسـت که در قانـون بودجـه ۱۴۰۱ بـه آن توجه شـد و دولت موظف شـده کـه ایـن ماشـین‌آلات را وارد و در اختیـار معـادن قرار دهد.

محمـد خدابخشـی در گفت‌وگو بـا خبرگزاری دانشـجو گفـت: یکـی از مزیت‌هـای نسـبی در حـوزه انتخابیه من یعنـی شهرسـتان الیگودرز معادن هسـتند و معـدن داران مشکلات‌شان برای دسترسـی به ماشین‌آلات را به ما انتقال دادند. اساسی‌ترین مشکل ما این است که ماشین‌آلات معدن داران خیلی فرسـوده شده و نیاز اسـت که ماشین‌آلات آنها مدرن یا تعمیر شود.

خدابخشـی در ادامه بیان کرد؛ انتظار مـی‌رود که هر چه سـریع‌تر مصوبه مجلس در خصوص تامین ماشین‌آلات مورد نیاز معادن اجرایی شود.

به گفته این مسـئول، به سـبب ممانعت‌هایی که بر اساس مقررات تنظیمی برای واردات ماشین‌آلات معدنی وجود دارد، نرخ این ماشـین‌آلات بسیار بالاتر از قیمت‌های جهانی است. موضـوع اصلی در حوزه ماشـین‌آلات معدنـی، امکان تامین است، لذا با ایجاد تسهیل در تامین این ماشین‌آلات، بسیاری از مسائل مدیریت می‌شود.

خدابخشـی در پاسـخ بـه این سـوال که دلیـل وضعیت ممنوعیت واردات ماشـین‌آلات معدنی در کشور در سال ۹۷ چـه بود گفت: بـه دلیل حمایت از تولیـد داخل این مصوبه وضع شـد، ولی وقتی که تولید داخل نتواند نیاز معدن داران را مرتفع کند باید واردات انجام شود.

این عضو کمیسـیون برنامه و بودجـه افزود: معدن یکی از بخش‌های مهم اقتصاد کشـور است و اگر مواد استخراجی از این معادن فرآوری شود ارزش‌افزوده بیشتری ایجاد می‌کند و در نتیجه اشتغال بیشتری در کشور تولید می‌شود و صادرات مواد معدنی نیز می‌تواند ارزآوری زیادی برای کشـور داشته باشد.

خبر

امضای تفاهمنامه سه‌جانبه تکمیل طرح انتقال برق «اسمالون–مروست»

تفاهمنامـه مشـارکت مالـی سـه‌جانبه طرح تکمیل طرح انتقال برق «اسمالون-مروست» بین ایمیدرو، شـرکت برق منطقه‌ای یزد و شرکت آریا جنوب ایرانیان امضا شد.

به گـزارش روابط‌عمومی ایمیـدرو، اجرای این طرح در راسـتای توسعه زیرساخت معادن توسط ایمیـدرو انجام می‌شـود. میزان سـرمایه‌گذاری ایمیدرو در این طرح ۵۰۰ میلیارد ریال است.

مشـارکت مالی ایمیدرو در این طرح، مرتبط با بند چهارم مصوبات سفر رئیس‌جمهوری به استان یزد صورت می‌گیرد.

همچنین مجموع سرمایه‌گذاری (سه جانبه) این تفاهمنامه به ۱۵۰۰ میلیارد ریال می‌رسد.

طـرح ایجاد زیربناهـای لازم در معادن بزرگ و مناطق معدنی کشور(زیرپوشش ایمیدرو) عهده‌دار برگزاری مناقصـه انتخاب پیمانکار بـرای اجرای طرح خواهد بود.

سرمقاله

هزینه‌هایی که ریشه در سیاست‌های غلط دارد

ادامه از صفحه اول

صنایع بزرگ به سـبب سـودآوری بالا و همچنین وابسـتگی به دولت، در اولویت سیاست‌گذاران برای برنامه‌ریزی و تدوین اسـتراتژی‌های تولید هسـتند، این در حالی اسـت که صنایع یادشـده اشـتغالزایی قابل‌توجهی را به‌ویژه در مناطق محروم کشـور ایجاد کرده‌اند.

واحدهای یادشده می‌توانند بسته به ایجاد تنوع در بازار، محصولات خود را در حداقل زمان و با سـرمایه به‌مراتـب محدودتـری، متناسـب با شـرایط و نیاز بـازار تغییر دهند. در واقـع انعطاف‌پذیری، چابکی و سرمایه‌گذاری پایین در چنین مواردی به کمک این صنایع می‌آید و مسـیر تداوم فعالیت آنها را تسهیل می‌کند.

اما همزمان با نقاط قوت یادشده مشکلاتی همچون افزایـش قیمت حامل‌هـای انرژی یـا افزایش بهای حمل‌ونقل یا رشـد تعرفه که به‌منزله افزایش هزینه تولید هسـتند، آسـیب‌های جدی‌تری را به عملکرد صنایع کوچک تحمیل می‌کند، چراکه صنایع کوچک از پـس روند رو به رشـد هزینه تولیـد برنمی‌آیند و متضرر خواهند شـد تاجایی‌که این نوسانات می‌تواند به تعطیلی این واحدها منجر شـود؛ بنابراین اصلاح سیاسـت‌های دولت با نگاه به شـرایط ممتاز و ویژه صنایع کوچک ضروری به نظر می‌رسد.

گفتنی اسـت راهکارهای متعددی بـرای ارتقای سـطح رقابت‌پذیـری واحدهای کوچک و متوسـط فعال در حـوزه معدن و صنایع معدنـی وجود دارد. ازجملـه آنکـه این واحدهـا می‌تواننـد فعالیت‌های بازرگانی خود را به شـرکت‌های دیگری بسـپارند. با این وجـود، دولت تولیدکننـدگان را ملزم کرده هر واحد صنعتی صـادرات محصولات خـود را برعهده بگیرد. این‌گونه، سیاسـت‌های غلـط از رقابت‌پذیری این صنایع می‌کاهد و بـر هزینه‌های تولید و فروش محصـولات آنها می‌افزاید و در واقع آنها را از گردونه رقابت خارج می‌کند.

ادغام فعالیت‌های فرآوری محصولات استخراج‌شده از معـدن را بایـد یکی دیگر از بهتریـن راهکارهایی دانسـت که ایـن مجموعه‌ها را در مقابل آسـیب‌ها مسـتحکم می‌کنـد؛ یعنـی صاحبـان ایـن معادن می‌توانند با هـدف افزایش ظرفیت اجرایی و کاهش سـرمایه‌گذاری، در نزدیکـی چنـد معـدن کوچک اقدام بـه احداث یک واحد فرآوری مشـترک کنند. بدین‌ترتیب خوراک این واحد از معادن اطراف تامین می‌شـود و زمینه ارزش‌آفرینی و سـودآوری هرچه بیشـتر نیز برای صاحبان این صنایـع فراهم خواهد شد.

ادغام واحدهای کوچک در حـوزه صنایع معدنی، تـداوم فعالیت آنها را به‌ویـژه در زمینه‌هایی که نیاز بـه سـرمایه‌گذاری بالاتـری دارند، کمـک می‌کند. به‌عنوان نمونه، واحد فرآوری لازم نیسـت تنها برای یک واحد معدنی احداث شود. اگر این واحد فرآوری در نزدیکـی یـا داخل یکی از معـادن کوچک ایجاد شود، می‌توان با برنامه‌ریزی خوراک موردنیاز آن را از سایر معادن نزدیک تامین کرد. هزینه سرمایه‌گذاری میان واحدها سرشـکن می‌شـود و به‌مراتب کاهش می‌یابد. فرآیندهای اخذ مجوز کاهش می‌یابد. تامین زیرسـاخت‌هایی همچون آب، بـرق و... به یک واحد محدود می‌شـود و به‌منزلـه صرفه‌جویی در هزینه‌ها خواهد بود.

روزگار معدن

معدن

۳

شنبه
● ۱۶ مهر ۱۴۰۱
● ۱۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۴
● ۸ اکتبر ۲۰۲۲
● سال پنجم ● شماره ۹۳۲

«روزگارمعدن» آثار کمبود گاز معدنکاری را بررسی کرد

دود مازوت در چشم طبیعت

گیتا جاودانی

نیمه دوم سال برای صنایع با دغدغه کمبود گاز آغاز می‌شود و تنها جایگزینی که در حال حاضر پیش‌پای تولیدکنندگان قرار دارد، مازوت‌سوزی است. مازوت نوعی نفت کوره است که کیفیت پایین و گرانروی (ویسکوزیته) بالایی دارد و در نیروگاه‌های حرارتی و موارد مشابه از آن استفاده می‌شود.

اگر مازوت و سایر نفت‌های کوره به خاک یا آب‌های سطحی وارد شود، بخشی از آن تبخیر و بخشی دیگر در آب و خاک حل می‌شود و تبعات زیست‌محیطی مخربی را به‌بار می‌آورد. علاوه بر این، استفاده از مازوت در نیروگاه‌های حرارتی نزدیکی شهرها یکی از علل اصلی آلودگی هوا است.

بنابراین ادعا می‌شود نیروگاه‌های نزدیک به مراکز جمعیتی و کلانشهرها از مازوت استفاده نمی‌کنند، اما کارخانجات و واحدهای صنعتی و معدنی دور از شهرها همچنان برای تامین نیاز انرژی دست به دامان مازوت می‌شوند.

در این گزارش، «روزگارمعدن» به‌دنبال پاسخ این پرسش است که مازوت‌سوزی چه تاثیری بر محیط‌زیست و منابع طبیعی دارد؟

عکس: آیدا فریدی

> کشور ما ذخایر کافی برای تامین گاز جمعیت ۸۵ میلیونی را در اختیار دارد، پس اولویت نخست باید توسعه پالایشگاه‌های گاز باشد

چه صنایعی به مازوت‌سوزی رو می‌آورند؟

تورج فتحی ـ معاون دفتر آب و خاک سازمان حفاظت محیط‌زیست:

مازوت‌سوزی آلاینده‌های جوی را افزایش می‌دهد. در زمستان که مصرف گاز در مناطق شهری به اوج می‌رسد، به‌طورمعمول تامین گاز صنایع دچار مشکل می‌شود، بنابراین واحدهای صنعتی که می‌توانند از این نوع سوخت استفاده کنند، باید در مجاورت شهرهای بزرگ یا مناطق مسکونی و جمعیتی نباشند. در این صورت، می‌توانند این سوخت را جایگزین کنند تا فشار ناشی از محدودیت‌های دسترسی به گاز شهری جبران شود.

▣ از ایده‌آل تا واقعیت

به‌طبع من به‌عنوان کارشناس محیط‌زیست نمی‌توانم با مصرف سوختی که آلایندگی بالایی دارد، موافق باشم، اما واقعیت این است که ما باید بتوانیم بین نیازهای مناطق شهری و جمعیتی و نیاز صنایع به گاز تعادل ایجاد کنیم. یکی راهکارهای سریع کاهش آثار زیانبار استفاده از مازوت این است که با تصفیه آلاینده‌ها از این سوخت، محصولی ایجاد شود که آلایندگی آن مثل بقیه سوخت‌های فسیلی در حد متعارف یا زیر استاندارد باشد. این بهترین و پایدارترین مسیری است که از نظر زیست‌محیطی توجیه‌پذیر خواهد بود.

وقتی در شرایطی محدودیت‌کننده قرار داریم، هر سال در فصل سرما با بحران تامین گاز مواجه می‌شویم و هنوز نتوانسته‌ایم گاز شهری را به‌شکل مناسبی برای رفع نیاز تمام صنایع و مناطق جمعیتی تامین کنیم، بنابراین ناچار به انتخاب بین بد و بدتر هستیم.

▣ صنعت یا طبیعت

بین ۱۰ تا ۱۱ درصد از مناطق مختلف کشور به مناطق چهارگانه محیط‌زیست اختصاص یافته است. اگر صنایعی که مازوت‌سوزی می‌کنند، در مجاورت این مناطق باشند، احتمال زیادی وجود دارد که این سوخت حیات‌وحش را تحت‌تاثیر قرار دهد. هنوز اطلاعات چندانی وجود ندارد که روشن کند آلاینده‌های جوی خطرناک چه تاثیری روی پوشش گیاهی و جانوری محدوده پیرامون خود دارد؟ شاید این موضوع در حد مطالعات دانشگاهی بررسی شده باشد، بنابراین اطلاعات مستند و قابل‌اتکایی که اثرات و خطرات را شناسایی کرده باشد، وجود ندارد تا از روی آن بتوان دریافت چه خطرات زیست‌محیطی ایجاد می‌کند و از سوی دیگر به‌دلیل نبود مستندات نمی‌توان نظر قطعی داد.

▣ مستندسازی برعهده کیست؟

این قبیل موضوعات به عهده چند بخش گوناگون است؛ اول خود واحد صنعتی است که باید برای آگاهی از تاثیر آلاینده‌هایی که در منابع پذیرنده و اتمسفر منتشر می‌کند و بررسی اثرات آن تحقیقاتی انجام دهد و آثار سوء آن را شناسایی کند.

بنابراین لازم است واحدهای صنعتی پایش‌هایی را که برعهده دارند، تسری دهند تا بتوانند اثرات آلاینده‌های ایجادشده را روی گونه‌های گیاهی و جانوری مشخص کنند و براساس آن داده‌ها، برای جبران اثرات راهکارهایی پیش‌بینی شود. ۲ بخش دیگر هم در این مستندسازی مسئولیت مستقیم دارند. یکی سازمان حفاظت محیط‌زیست است که باید تاثیر فعالیت صنایع را، به‌ویژه در مناطقی که در مجاورت مناطق تحت مدیریت سازمان قرار دارند، بر جمعیت‌های حیات وحش یا گونه‌های گیاهی و جانوری مطالعه کند. در مرحله بعد، مراکز، پژوهشکده‌ها و دانشگاه‌ها و سایر بخش‌های مطالعاتی هستند که می‌توانند با انجام تحقیق و پژوهش اثرات سوء آلودگی هوا بر محیط‌زیست را بررسی و اعلام کنند.

▣ تحقیقات و مطالعات عملی

اگر واحدهای آلاینده‌ای در مجاورت مناطق چهارگانه قرار گرفته باشند و احتمال ایجاد تاثیرات منفی دور از ذهن نباشد، واحدهای صنعتی باید با راهنمایی سازمان حفاظت محیط‌زیست تحقیقاتی در این زمینه انجام دهند. براساس قانون واحدهایی که آلاینده هستند یا ریسک بالایی در این زمینه دارند، مسئول هستند بخش کوچکی از هزینه‌های فروش یا سود خود را به فعالیت‌های زیست‌محیطی اختصاص دهند و فعالیت مطالعاتی و تحقیقاتی، می‌تواند بخشی از این اقدامات به‌شمار رود، برای مثال اثرات ناشی از آلاینده‌های جوی را روی گونه‌های جانوری یا گیاهی محدوده پیرامون خود بررسی کنند تا مشخص شود آلاینده‌های جوی ناشی از فلرها یا دودکش‌های واحد صنعتی، چه آثار منفی روی گونه‌های گیاهی و جانوری منطقه دارد و این آثار از چه نوعی هستند و بعد شناسایی، به بررسی راهکارهای جبران این اثرات بپردازند. آنچه مسلم است، در حال حاضر گزینه‌ای جز مازوت‌سوزی در کارخانه‌ها وجود ندارد و باید بین بد و بدتر یک گزینه را انتخاب کنیم.

▣ تامین انرژی از منابع پاک

بهترین راهکار این است که تا جای ممکن برای تامین گاز موردنیاز تلاش کنیم. کشور ما ذخایر کافی برای تامین گاز جمعیت ۸۵ میلیونی کشور، در اختیار دارد، پس اولویت اول باید توسعه پالایشگاه‌های گاز باشد تا هم مصرف سوخت‌های فسیلی دیگری که آلایندگی بیشتری دارند و هم آلایندگی جوی به‌صورت قابل‌توجهی کاهش پیدا کند.

▣ تجمیع بودجه زیست‌محیطی صنایع

احداث یک پالایشگاه گاز به اعتبارات زیادی نیاز دارد و باید مبالغی بیش از ۸ میلیون دلار هزینه ارزی و چند ده میلیارد تومان هزینه ریالی تامین شود و این اصلا قابل‌مقایسه با یک برنامه مطالعاتی و تحقیقاتی برای بررسی اثرات سوخت مازوت روی حیات‌وحش یک منطقه نیست، اما اگر قرار باشد، با تجمیع هزینه زیست‌محیطی صنایع پالایشگاه راه‌اندازی کرد، باید در قدم اول قوانینی برای آن وضع شود. قانون هوای پاک نمی‌تواند همه این مسائل را تمام و کمال حل کند.شاید لازم باشد ۲ وزارتخانه دست‌اندرکار، یعنی وزارت صمت و نفت در اقدامی مشترک و هماهنگ، یک لایحه در قالب یک یا ۲ ماده واحده ارائه دهند،به‌عنوان مثال، وزارت صمت بخشی از هزینه‌های تامین پالایشگاه‌های گاز را در مناطق ویژه صنعتی، شهرک‌ها یا سایر بخش‌های مصرف‌کننده سوخت‌های فسیلی، تامین کند و وزارت نفت هم در قالب شرکت ملی گاز، بخشی دیگر از هزینه را برعهده گیرد. باید این اقدام مشترک به‌صورت قانون در بیاید و به تصویب و تایید هیات دولت برسد و اگر نیاز است تایید مجلس را هم اخذ کند تا با هماهنگی در مناطق بزرگ صنعتی آلاینده، پالایشگاه‌های گاز ایجاد شود و به این ترتیب از استفاده سوخت‌های فسیلی و افزایش آلاینده‌ها جلوگیری کنیم، اما همان‌طور که گفته شد، اقدامی در این ابعاد، نیازمند قانون‌گذاری است.

به انرژی‌های پاک رو بیاوریم

علی خادم آستانه، سرپرست دفتر استعدادیابی و بهره‌برداری منابع طبیعی: بهترین راهکار برای کاهش مصرف سوخت مازوت این است که از انرژی‌های نو استفاده کنیم، زیرا کشور ما به‌طورکامل مستعد تولید انرژی پاک است.از دهه ۷۰ طرحی در کشور به اجرا درآمد تا اتکای روستاییان به منابع طبیعی، درختان و پوشش گیاهی کمتر شود و آسیب کمتری به منابع طبیعی برسد. در این طرح، سوخت فسیلی جایگزین شده بود و تا چند سال پیش همکاران ما کپسول گاز را به روستاها می‌بردند، زیرا با اینکه سوخت فسیلی آلایندگی‌های خاص خود را دارد، اما باز هم اثرات سوء آن، از تخریب پوشش گیاهی و درختان کمتر است. در حال حاضر سوخت‌های فسیلی هم جایگاه خود را در این برنامه از دست داده‌اند و چندی است که سازمان منابع طبیعی، دستگاه‌ها و تجهیزات تولیدکننده سوخت‌های پاک را، خریداری و توزیع می‌کند و به این ترتیب تلاش شده تا درختی قطع نشود و پوشش گیاهی باقی بماند، خوشبختانه استقبال بسیار خوبی هم از اجرای این طرح شده است.

▣ طرح جایگزینی سوخت‌های مناسب

به‌عقیده من، رویکرد اصلی باید این باشد که به‌سوی جایگزین کردن سوخت‌های پاک حرکت کنیم. این روش که هر سال به‌محض رو به رو شدن با مشکل کمبود گاز به‌سراغ مازوت‌سوزی برویم، دیگر مناسب دنیای امروز نیست.

حتی اگر در حال حاضر امکان تامین انرژی پاک برای صنایع و کارخانجات وجود ندارد، می‌توان با استفاده از دستگاه‌های کوچک و پنل‌هایی در ابعاد خانگی، انرژی لازم برای مصارف شهری و روستایی تامین و انرژی باد و خورشید را جایگزین کنیم و سوخت مصارف خانگی را برای تامین انرژی صنایع به‌کار ببریم و به مازوت‌سوزی احتیاج پیدا نکنیم.

▣ مدیریت روزآمد

این اقدام با مدیریت درست امکان‌پذیر است و می‌توان به‌شکلی عمل کرد که مصرف‌کنندگان خرد به مصرف سوخت‌های پاک سوق داده شوند، اما متاسفانه باوجود منابع سرشاری که برای تامین انرژی پاک در کشور داریم، باز هم اقدامات موثری برای استفاده از آنها انجام نداده‌ایم و سرعت حرکت ما برای استفاده از این انرژی‌ها بسیار پایین است.

سازمان منابع طبیعی در راستای برنامه‌های خود، تلاش می‌کند هر کاری که در توان دارد، انجام دهد تا میزان مصرف سوخت‌های آلاینده کمتر شود، به‌عنوان مثال، اگر جایی متقاضی دریافت عرصه و زمین برای راه‌اندازی نیروگاه‌های تولید برق خورشیدی باشد، بررسی تقاضای وی بلافاصله در اولویت قرار می‌گیرد و در مناطق بلامعارض جانمایی می‌شود، به این ترتیب، ما می‌توانیم در قالب قوانینی که داریم، عرصه‌ها را در اختیار متقاضیان قرار دهیم تا پنل‌های خورشیدی کار بگذارند و برق تولید کنند و آن را در اختیار شبکه برق سراسری قرار دهند.

▣ کارهای در دست اقدام

به‌تازگی چند شرکت صنعتی و معدنی بزرگ برای این کار پیشقدم شده‌اند.

یک نمونه، شرکت معدنی چادرملو است که تقاضای ایجاد عرصه‌ای در حدود ۲۰۰هکتاری در یزد داده است تا پنل‌های خورشیدی نصب و برق موردنیاز خود را تامین کنند. حتی معادن کوچک هم می‌توانند در این زمینه اقدام کنند و برای تولید برق روستاهای اطراف معدن یا حتی برق واحد خود، به ادارات منابع طبیعی استان‌ها مراجعه و عرصه و زمین مورد نیاز را در مناطقی که ممنوعیت قانونی ندارند، دریافت کنند و به‌سرعت نیروگاه خورشیدی خود را به‌بهره‌برداری برسانند.

سخن پایانی

با اینکه گفته می‌شود مازوت‌سوزی در مناطق دور از شهرهای بزرگ انجام می‌شود، اما براساس تجربیات سال‌های گذشته، نیروگاه‌های کلانشهرها از جمله تهران نیز در مواقعی برای جلوگیری از قطعی برق به استفاده از این ماده روی می‌آورند.

از این‌رو، آلاینده‌های جوی روی مسیر صعود نشسته‌اند و سال به سال هوای شهرها آلوده‌تر می‌شود و شهروندان هم به این رویه عادت کرده‌اند، اما مناطق دورافتاده و روستایی هم از مصایب مازوت‌سوزی در امان نیستند، با این تفاوت که اثرات مخرب آن بر گونه‌های گیاهی و جانوری نادیده گرفته شده و هیچ تحقیق مستقلی برای روشن شدن آسیب‌های آن انجام نشده است.

البته براساس اظهارات کارشناسان، به‌نظر می‌آید با تجمیع مبالغی که صرف اقدامات خرد محیط‌زیستی می‌کنند و انجام اقدامی هماهنگ در جایگزینی سوخت‌های پاک، نتایج بهتری حاصل خواهد شد.

لغو ممنوعیت واردات ماشین‌آلات معدنی از افغانستان

طبق اظهارات رئیس اتاق بیرجند، ممنوعیت واردات ماشین‌آلات معدنی از افغانستان لغو شده و با صدور مجوز گمرک مرزی ماهیرود، این گذرگاه نیز برای ترخیص ماشین‌آلات راهسازی و معدنی مجاز شده است.

به گزارش اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران، محسن احتشام، رئیس اتاق بیرجند در حاشیه سی و هفتمین جلسه شورای گفت‌وگوی استان خراسان جنوبی با اشاره به دغدغه‌های فعالان حوزه معدن در خصوص عدم تناسب دستورالعمل واردات ماشین‌آلات معدنی با نیازهای این حوزه گفت: پیرو مکاتبات سازمان‌های صمت استان‌های مختلف از جمله خراسان جنوبی با وزارت صنعت، معدن و تجارت، بخشنامه مربوط به دستورالعمل واردات ماشین‌آلات معدنی اصلاح و بسیاری از دغدغه‌های فعالان اقتصادی این حوزه برطرف شده است.

وی افزود: با تغییرات انجام شده در دستورالعمل واردات ماشین‌آلات معدنی، شمول تمام مواد معدنی و دوره تجهیز معدن، لحاظ کردن میزان باطله برداری در مجموع استخراج واقعی معدن، اصلاح میزان حداقل تناژ مشمول صدور مجوز واردات ماشین‌آلات معدنی و تفویض بررسی مربوط به امور معادن و صنایع معدنی در سامانه جامع تجارت به معاونت معدنی استان‌ها اصلاح شده است.

دبیر شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خراسان جنوبی، ضمن تقدیر از پیگیری‌های مقام عالی استان و مدیران دستگاه‌های اجرایی در خصوص اخذ مجوز ایجاد گمرک تخصصی واردات ماشین‌آلات معدنی و راهسازی جهت گمرک مرزی ماهیرود، گفت: پیرو مکاتبه استاندار محترم خطاب به وزیر محترم اقتصاد و دارایی و با پیگیری‌های استاندار محترم، معاونت محترم هماهنگی امور اقتصادی استانداری، مدیران کل اقتصاد و دارایی و گمرکات استان و نهایتاً موافقت وزیر محترم اقتصاد این مهم محقق شده است.

احتشام در ادامه به لغو ممنوعیت واردات ماشین‌آلات معدنی از افغانستان و اخذ مجوز گمرک مرزی ماهیرود به‌عنوان گمرک مجاز به ترخیص ماشین‌آلات راهسازی و معدنی تأکید کرد و اخذ این مجوز را یکی از جذابیت‌های مرزی استان عنوان کرد.

یادداشت

معدنکاری بدون آسیب

علیخان نصر اصفهانی
عضو هیات علمی دانشگاه آزاد

باوجود اهمیت بالای معدن و معدنکاری در اقتصاد ایران، بسیاری معتقدند حفظ محیط‌زیست، منابع طبیعی، میراث فرهنگی و به‌طور خلاصه هر آنچه به‌عنوان سرمایه‌های طبیعی و فرهنگی در اختیار بشر قرار دارد، اهمیت بسیار بالاتری نسبت به معدنکاری دارد.

ذات معدنکاری به‌شکلی است که باعث برهم‌خوردن محیط‌زیست و مرفولوژی طبیعی می‌شود و در بسیاری مواقع منظرهای طبیعی را مخدوش می‌کند. برای اینکه بدون آسیب به طبیعت و داشته‌های طبیعی و فرهنگی کشور بتوانیم معدنکاری داشته باشیم، نیازمند فعالیت سالم هستیم. معدنکاری سالم به این معنا است که برای انجام آن تمام تمهیدات زیست‌محیطی و مرفولوژی و حتی فضای ریخت‌شناسی در نظر گرفته و عملیات معدنکاری باتوجه به محدودیت‌ها و ضرورت‌های آن طراحی شود.

معادن می‌توانند خود به‌عنوان بانی و متولی حفظ منابع طبیعی، محیط‌زیست و حتی میراث فرهنگی کشورمان بشوند،چرا که در بخش‌هایی مانند نخلک یا بسیار از مناطق دیگر کشور، معادن، ارزش تاریخی و باستانی دارند و می‌توانند به یکی از جاذبه‌های تاریخی و باستانی تبدیل شوند و با عنوان ژئوتوریسم و زمین‌گردشگری به دنیا معرفی می‌شوند. بنابراین باید آنها را حفظ کرد تا از جاذبه‌های گردشگری آن هم بهره‌مند شد و شرایطی ایجاد کرد که مردم دنیا و علاقه‌مندان بتوانند از مناطق معدنکاری تاریخی کشور ما که در تهران، کرمان، اصفهان، خراسان یا بسیاری از نواحی دیگر پراکنده‌اند، دیدن کنند.

ما افتخار می‌کنیم به فعالیت‌های معدنی که در گذشته داشته‌ایم و آثار باستانی چند هزار ساله‌ای که داریم که نشان می‌دهد در کشور ما برخلاف بسیاری از مناطق پیشرفته دنیا در هزاران سال پیش هم عملیات معدنکاری وجود داشته است که با عنوان معدنکاری شدادی از آن یاد می‌شود. بنابراین ضمن احیای این مناطق، برای جلوگیری از آسیب رسیدن به این محدوده‌ها، باید از عملیات معدنکاری جدید در این مناطق جلوگیری شود. در اصل، خود این مناطق جزو میراث فرهنگی ما و افتخار هر ایرانی به‌شمار می‌روند. اینکه نیاکان‌مان از گذشته‌های دور در زمینه‌های معدنکاری و صنعت، فعالیت‌های مثبتی داشته‌اند، قابل‌توجه است. معدنکاری یک فعالیت تجاری است، بنابراین ارگان‌هایی مثل محیط‌زیست، منابع طبیعی، میراث‌فرهنگی و گردشگری و متولیان این حوزه‌ها در استان‌ها باید نگران باشند و تمهیدات و پیش‌بینی‌های لازم را داشته باشند و در هماهنگی کامل با ادارات صنعت، معدن و تجارت استان‌ها مراقبت کنند که عملیات معدنکاری به داخل محدوده‌های حفاظت‌شده طبیعی و فرهنگی کشیده نشود. معدنکار وقتی در ابتدای کار مجوز لازم را دریافت نکند، قاعدتا نمی‌تواند هیچ‌گونه فعالیت معدنی انجام دهد. پس در بسیاری از موارد اشکال از معدنکاری نیست؛ اشکال در سازمان‌های متولی است که باید مطالعات علمی کافی داشته باشند تا بتوانند حوزه‌ها و محدوده‌های ممنوعه را معرفی کنند تا وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت براساس حوزه‌ها و محدوده‌های طبیعی، فرهنگی یا باستانی اجازه هیچ‌گونه فعالیت معدنکاری را صادر نکند. اگر به هر ترتیبی مجوزی صادر شود، مسئولیت قانونی برعهده معدنکار نیست. من معتقدم سازمان‌های متولی باید محدوده‌هایی را هم که نیاز به مطالعه دارند، مانند محدوده‌های حفاظت‌شده اعلام کنند و حتی اگر معدنکاری در محدوده‌ای تاثیر مستقیم بر میراث طبیعی، فرهنگی یا تاریخی کشور نداشته باشد، باز باید کارشناسان و مسئولانی از سازمان‌های مربوطه مرتب به مناطق معدنکاری سرکشی کنند و از پروژه‌ها بازدید به‌عمل آورند، زیرا عملیات معدنکاری به‌واسطه جاده‌سازی، رفت و آمد ماشین‌آلات، جابه‌جایی باطله و امثال آن می‌تواند باعث به‌هم‌ریختگی و آسیب به محدوده شود. براین‌اساس در بسیاری موارد نمی‌توان آسیب‌هایی را که به محیط‌زیست یا اماکن تاریخی و فرهنگی کشور وارد می‌شود، به گردن معدنکاری انداخت. به این منظور، باید از توان و دانش دانشگاه‌ها نیز بهره برد و با همکاری محیط‌های دانشگاهی و ان‌جی‌اوها برنامه‌ریزی درستی در این زمینه انجام شود. حتی در صورت نیاز باید از توان و تخصص محیط‌های دانشگاهی دیگر کشورها هم استفاده کرد و با همکاری مشترک، محدوده‌های پراهمیت شناسایی و حریم آنها مشخص شود. این محدوده‌ها ثابت و تغییرناپذیر نیستند و مرتب باید مورد بازنگری قرار گیرند، زیرا قسمت‌هایی که به هر علتی یک دوره در محدوده حریم قرار نگرفته‌اند، شاید واجدظرفیت‌هایی باشند که در مرحله بازنگری شناخته شود. البته در چنین شرایطی باید تمهیداتی اندیشید که ضرر و زیان فعالان اقتصاد و صنعت جبران شود، اما معدنکاری یا هر عملیات صنعتی دیگری باید در آن محدوده‌ها متوقف شود تا آسیب بیشتری به میراث طبیعی و فرهنگی کشور ما وارد نیاید.

روی خط خبر

ذوب‌آهن، قهرمان دومین دوره لیگ پاورلیفتینگ باشگاه‌های کشور

دومین دوره لیگ پاورلیفتینگ باشگاه‌های کشور، جام زنده یاد حبیب‌اله عایل که از مردادماه امسال آغاز شد، بعد از برگزاری دور رفت و برگشت، (۶ و ۷ مهرماه) مرحله نهایی خود را با حضور ۶ تیم سپری کرد.

بعد از برگزاری مرحله نهایی و رقابت ورزشکاران در ۸ وزن، تیم‌های برتر به شرح زیر معرفی شدند: ۱ - ذوب آهن اصفهان، ۵۷ امتیاز ۲ - دانشگاه آزاد اسلامی فارس، ۴۷ امتیاز ۳ - نیروی زمینی ارتش، ۴۷ امتیاز. مراسم اختتامیه این دوره از مسابقات پنجشنبه ۷ مهرماه به میزبانی سالن همایش ایرانیان در مجموعه ورزشی آزادی و با حضور عبدالمهدی نصیرزاده رئیس فدراسیون، مسئولان سازمان لیگ، روسای هیات‌های استانی، قهرمانان، پیشکسوتان و اصحاب رسانه برگزار شد و تیم ذوب‌آهن اصفهان توانست کاپ قهرمانی مسابقات را بالای سر ببرد.

افت و خیز صدور مجوزهای معدنی و اشتغال در معادن

بر اساس آمار وزارت صمت از عملکرد چهار ماهه در حوزه صدور مجوزهای معدنی و اشتغال در معادن، صدور پروانه بهره‌برداری و گواهی کشف نشان می‌دهد که برخی حوزه‌ها با رشد و برخی با روند نزولی همراه بوده است.

به گزارش ایسنا، طبق آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت، از جزئیات عملکرد ۴ ماهه در حوزه صدور مجوزهای معدنی، اشتغال به واسطه پروانه بهره‌برداری و هزینه صرف شده برای اکتشاف، در تیرماه امسال، ۶۱ فقره پروانه اکتشاف صادر شده که نسبت به ۸۹ فقره صادره در خرداد ماه امسال، ۳۱.۵ درصد کمتر است اما در ۴ ماهه امسال ۲۹۷فقره از این مجوز معدنی صادر شده که ۳.۵درصد بیشتر از پروانه بهره‌برداری صادر شده در ۴ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۰ است. این مسیر اما در رابطه با پروانه بهره‌برداری و گواهی کشف برعکس طی شده است؛ در حالی که در تیرماه نسبت به خرداد ماه صدور این مجوزها بیشتر شده و در ۴ ماهه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته افت داشته است. در مجموع طی چهار ماهه امسال، ۱۵۳ فقره پروانه بهره‌برداری صادر شده که شش فقره کمتر از میزان صدور آن در ۴ ماهه نخست سال ۱۴۰۰ (۱۵۹ فقره) است و کاهش ۳.۸ درصدی داشته است. این در حالیست که در تیرماه ۲.۳ درصد معادل یک فقره بیشتر از خرداد ماه پروانه بهره‌برداری صادر شده است. در خرداد ماه امسال ۴۳ فقره و در تیر ماه ۴۴ فقره صدور مجوز پروانه بهره‌برداری ثبت شده است. همچنین در ۴ ماهه امسال میزان گواهی کشف معادن صادر شده ۱۳۷ فقره ثبت شده است که نسبت به ۱۴۳ فقره صادر شده در مدت مشابه سال گذشته ۴.۲ درصد افت را تجربه کرده است؛ اما صدور آن در تیر ماه ۱۳.۹ درصد بیشتر از خرداد ماه است و از ۳۶ فقره خرداد ماه به ۴۱ فقره در تیر ماه رسیده است. طبق آمار وزارت صمت، علاوه‌بر مجوزهای معدنی، میزان اشتغال به واسطه صدور پروانه‌های بهره‌برداری نیز در مدت ۴ماهه امسال نسبت به ۴ ماهه ۱۴۰۰ رشد ۶۱.۷ درصدی داشته و از ۱۵۶۷ نفر به ۲۵۲۵ نفر رسیده است. در خرداد ماه امسال ۱۰۵۳ نفر در معادن ایران به واسطه صدور پروانه بهره‌برداری مشغول به‌کار شدند که این تعداد افراد در تیر ماه ۸۶۴ نفر ثبت شده و ۱۷.۹ درصد کمتر از خرداد ماه است. سرمایه صرف شده به جهت عملیات اکتشاف نیز ظرف ۴ ماهه امسال به بیش از ۷۵۴میلیارد ریال رسیده که نسبت به قریب به ۴۵۸ میلیارد صرف شده در مدت مشابه سال گذشته، رشد ۶۴.۸ درصدی را نشان می‌دهد.

هزینه صرف شده به جهت عملیات اکتشاف در تیر ماه نیز رشد ۸۵.۵ درصدی نسبت به تیر ماه داشته و از قریب به ۱۵۰ میلیارد ریال به ۲۷۸میلیارد ریال رسیده است.

مشتری‌مداری در فولاد مبارکه

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

مدیر کوره‌های قوس الکتریکی شرکت فولاد مبارکه گفت: با توجه به ظرفیت بالای شرکت فولاد مبارکه امکان تولید فولاد مذاب مطابق با خواسته و نیاز مشتری وجود دارد.

عباس محمدی در گفت‌وگو با برنامه رادیوم فولاد از فعالیت‌های این واحد سخن گفت. مشروح این گفت‌وگو به شرح زیر است:

◉ در بخش کوره‌های قوس الکتریکی چه واحدهایی وجود دارد؟

به‌طور مشخص در این بخش واحدهای تولید فولاد مذاب، حمل مواد و تعمیرات کوره‌های قوس در حال فعالیت هستند. بخش اول واحد حمل مواد نام دارد و این واحد وظیفه انتقال مواد (آهن‌اسفنجی، آهک، دولومیت فروآلیاژها، الکترود آهن‌قراضه و سایر مواد) را با مکانیسم‌هایی مانند نوار نقاله‌ها و تجهیزات موبیل برعهده دارد.

همچنین در این واحد سیستم‌های غبارگیرهای کوره‌های قوس، سیستم‌های آب خنک‌کننده، قسمت‌های مختلف کوره‌های قوس و سیستم‌های نوار نقاله قرار دارند.

در بخش دوم که نام آن کوره‌های قوس الکتریکی است، آهن‌اسفنجی و سایر مواد موردنیاز توسط سیستم‌های نوار نقاله به درون کوره‌های قوس شارژ می‌شود. بر اساس گریدهای فولادی موردنیاز که از قبل توسط واحد برنامه‌ریزی تولید و بر اساس سفارش مشتریان در سیستم بارگذاری شده، نوع فولاد در نظر گرفته می‌شود و میزان مواد و افزودنی‌ها مطابق دستورالعمل مشخص و در طول فرآیند ذوب شارژ کوره‌ها به پاتیل مذاب اضافه می‌شود.

فرآیند ذوب با شارژ قراضه حدود ۴۰ تنی یا شارژ آهن‌اسفنجی با نرخ پایین (هات‌هیل) شروع می‌شود. برای آماده‌سازی یک ذوب ۱۹۰ تنی حدودا ۲۲۰شارژ فلزی شامل قراضه آهن‌اسفنجی نیاز است که بستگی به میزان تولید روزانه، زمان یک ذوب که از تخلیه ذوب قبلی تا تخلیه ذوب جاری است بین ۸۰ تا ۹۰ دقیقه است.

بعد از شارژ قراضه با آهن‌اسفنجی مرحله تصفیه است که با نمونه‌گیری از مذاب و دما و ارسال آن به آزمایشگاه انجام می‌گیرد تا مشخص شود فولاد تولیدشده در دامنه پارامترهای شیمیایی مذاب قرار دارد و ذوب دلخواه و مطابق با سفارش مشتری به عمل آید. بعد از تخلیه، مذاب به سالن متالورژی ثانویه جهت عملیات تنظیم دما و آنالیز شیمیایی دقیق مطابق سفارش مشتری ارسال می‌شود. بعد از تخلیه کوره باید آماده‌سازی برای ذوب بعدی انجام شود.در این بخش شاخص‌هایی همچون میزان مصرف انرژی و مصارف الکترود و نسوز از دیگر شاخص‌های کنترلی کوره هستند. درحال‌حاضر توان ترانس کوره‌های قوس الکتریکی ۱۲۵ تا ۱۴۰ مگا ولت‌آمپر است که با برنامه ارتقای توان ترانسفورماتورها در آینده شاهد افزایش تولید خواهیم بود.

در نهایت در بخش سوم که تعمیرات کوره‌ها است، با انجام با سرویس و نگهداری تجهیزات کوره‌های قوس و بهینه‌سازی، نقش اساسی در میزان کمی و کیفی تولید دارد. نقاط و تجهیزات قابل‌بهبود کوره‌های قوس شناسایی شده و با انجام سرویس‌ها و نصب تجهیزات جدید، زمان آماده‌به‌کاری کوره‌ها افزایش یافته است. به‌طورکلی در واحد تعمیرات کوره‌های قوس فعالیت‌های تخصصی تجهیزات کوره انجام می‌شود.

◉ به موضوع حمل مواد اشاره کردید. در این خصوص بیشتر توضیح دهید.

پاتیل‌برها یکی از این تجهیزات هستند که عمدتا وارداتی‌اند، اما به دلیل تحریم‌ها بسیاری از قطعات آنها بومی‌سازی شده است. در بخش کوره‌های قوس از انرژی‌های الکتریکی و شیمیایی به‌صورت کاملا حساب‌شده استفاده می‌شود.

تجهیزاتی که برای تزریق انرژی شیمیایی وجود دارد از انواعی است که شرکت‌های خارجی اطلاعات کمتری از آن به ما می‌دادند. همکاران ما در این حوزه نیز بررسی‌های خوبی ترتیب دادند و با همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان تجهیزاتی مانند نازل‌های لمس کیتی مربوط به تزریق اکسیژن در کوره‌های قوس و موتورهای الکتریکی ۱۹۰ کیلووات مربوط به سیستم‌های هیدرولیک کوره‌ها را مطابق با نمونه‌های وارداتی بومی‌سازی کرده‌اند. علاوه بر این تجهیزات فشار قوی و یک سری فعالیت‌ها روی سیستم‌های شارژ کوره‌ها و برخی کارت‌های الکترونیک که برنامه‌های خاصی روی آن نصب می‌شود با همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان بومی‌سازی شده است.

◉ در فرآیند فولادسازی شاهد تولید ناخواسته سرباره هستیم. نظر شما دراین باره چیست؟

در فرآیند تولید حدود ۲۵ درصد سرباره تولید می‌شود. در دنیا از سرباره برای فعالیت‌های ساختمانی استفاده می‌شود. در کوره‌های قوس هدف کاهش حجم سرباره و کاهش FEO یا همان فلز آهن سرباره است. پس باید از مبدأ تولید سرباره را کم کنیم. جهت کاهش سرریز سرباره در کوره‌های قوس از مواد آنتی‌فوم استفاده می‌کنیم. این‌کار در ۴ کوره انجام می‌شود و در مقایسه با ۴ کوره دیگر این میزان سرریز به یک‌سوم کاهش پیدا کرده است.

در قسمت فراوری سرباره دو رسالت مهم را پیگیری می‌کنیم؛ فراوری سرباره مذاب یا فراوری گرم و فراوری به روش سرد. فراوری گرم برون‌سپاری شده و توسط شرکت‌های دانش‌بنیان انجام می‌شود و عملیات خردایش و جداسازی قراضه‌های فلزی انجام می‌شود.

در این طرح دانه‌بندی سرباره به‌صورت دانه‌بندی همگن تبدیل می‌شود و برای فعالیت‌هایی مانند سندبلاست، فروش به کارخانه‌های سیمان و فعالیت‌های ساختمانی و راه‌سازی قابل‌استفاده است. در فراوری سرد مهم‌ترین موضوع استحصال وانادیوم از سرباره است. وانادیوم عنصر گران‌قیمتی است که در یک فاز علمی جدی در حال تحقیق درباره آن هستیم تا بتوانیم از این سرباره‌ها استفاده بهینه‌تری داشته باشیم.

◉ چه همکاری و پروژه‌های مشترکی با شرکت‌های دانش‌بنیان دارید؟

با تأکید مدیریت شرکت در این بخش نیز همیشه حمایت‌های خوبی از شرکت‌های دانش‌بنیان به عمل آورده‌ایم و نتایج خوبی هم در اثر این همکاری‌ها به بار نشسته است.

◉ مهم‌ترین چالش‌ها در حوزه کاری شما چیست؟

در واحد حمل مواد، توزیع آهن‌اسفنجی، بریکت و قراضه جهت تولید ۷.۲ میلیون تن تختال در سال ۱۴۰۱ برنامه‌ریزی شده است. باید بسترسازی جهت افزایش ظرفیت حمل مواد برای تأمین و توزیع مواد اولیه و افزودنی با تجهیزات موجود تا سقف ۹ میلیون تن و بیشتر ایجاد کنیم.

اصلاح و بهینه‌سازی سیکل‌های آب خنک‌کننده تجهیزات کوره‌های قوس از دیگر مباحث مهم این حوزه است که برای این هم پروژه‌های خوبی تعریف شده است. برای اصلاح و بهینه‌سازی سیستم‌های خروجی کوره‌های قوس نیز اقدامات مناسبی انجام شده است. در بخش حمل مواد، فراوری قراضه‌های سنگین نیز یکی از برنامه‌های پیش رو ست.

طراحی و نصب دستگاه تولید بریکت از غبارات شارژ مواد از دیگر برنامه‌های این بخش است؛ چراکه فولاد مبارکه به‌عنوان یک بنگاه اقتصادی باید کمترین ضایعات خود را نیز به محصول تبدیل کند. رسالت ما تولید فولادهای کیفی است که هم تولیدکننده کمتری دارد و هم حاشیه سود بیشتر. ناحیه فولادسازی این موضوع را به‌عنوان یک راهبرد اساسی پیگیری می‌کند و به دستاوردهای خوبی هم دست یافته است.

◉ چه اقداماتی برای نوسازی تجهیزات و کوره‌ها چه برنامه‌هایی دارید؟

هر شرکت پویا برای رشد و حرکت روبه‌جلو باید برنامه داشته باشد. بر همین اساس در ناحیه فولادسازی و تولید فولاد مذاب در ۶ بخش پروژه‌های نوسازی تعریف کرده‌ایم که شامل اولویت‌های ایمنی، اولویت‌های زیست‌محیطی، اولویت‌های نیروی انسانی، اولویت‌های تجهیزاتی کوره‌های قوس، اولویت‌های تجهیزاتی واحدهای حمل مواد و تجهیزات جانبی و اولویت‌های بهره‌برداری می‌شود که برای هر بخش پروژه‌های شاخصی تعریف‌شده و در حال پیگیری هستیم.

▣ سخن پایانی

دستیابی به هر رکورد تولید نتیجه همدلی بین تمام واحدها و قسمت‌هاست. ما برای مهرماه و آبان‌ماه برنامه تولید سنگینی داریم تا برای ماه‌های با محدودیت انرژی آماده شویم. همکاری‌ها تا الان بسیار خوب بوده و امیدوارم بیشتر شود تا بتوانیم در جهت اهداف سازمان، به سمت تولید گریدها خاص و فولادهای خاص و دستیابی به اهداف سازمان حرکت کنیم.

برجام منجی صنعت فولاد نیست

یک فعال حوزه فولاد گفت: در شرایط فعلی به دلیل قرار گرفتن فولاد در پایین‌ترین نرخ، هر اتفاقی می‌تواند در افزایش نرخ محصولات این صنعت تأثیر داشته باشد.

امین امینی در گفت‌وگو با فولادبان درباره تأثیر نوسانات ارزی در بازار فولاد بیان کرد: به طور معمول با افزایش نرخ دلار، نرخ فولاد و محصولات فولادی نیز در روند صعودی قرار خواهد گرفت. به گونه‌ای که با در نظر گرفتن بازه زمانی ۵ سال گذشته، در صورت رشد نرخ ارز به واسطه آن نرخ فولاد افزایش پیدا کرده است.

وی ادامه داد: البته گاهی اوقات در ارتباط بین نرخ دلار و فولاد رابطه معکوس نیز اتفاق افتاده است؛ به گونه‌ای که با کاهش نرخ ارز، نرخ محصولات فولادی وارد روند صعودی می‌شود.

این فعال صنعت فولاد به تحلیل وضعیت فولاد و آهن در کشور پرداخت و تصریح کرد: با توجه به شرایط فعلی می‌توان گفت، نرخ فولاد همچنان در کف خود قرار گرفته و هر اتفاقی در این حوزه رخ دهد، در افزایش نرخ محصولات آن تأثیرگذار خواهد بود و کاهش زیادی در این محصولات مشاهده نخواهد شد.

امینی با بیان اینکه احیا شدن یا نشدن برجام تأثیر آنچنانی در تغییر کف نرخ فولاد ندارد، پیش‌بینی کرد نرخ فولاد و محصولات آن در محدوده فعلی خود باقی خواهد ماند.

اوراق گام به کمک صنایع می‌آید؟

سخنگوی وزارت صمت از هدف‌گذاری جهت تامین ابزارهای مالی زنجیره‌ای مانند اوراق گام و برات الکترونیکی در معاملات بورس کالا به میزان ۱۰۰ هزار میلیارد تومان تا پایان امسال، خبرداد.

امید قالیباف در گفت‌وگو با فولادبان اظهار کرد: تامین ۲۳۴ هزار میلیارد تومان سرمایه ثابت به بخش صنعت و معدن توسط بانک‌ها و همچنین استفاده از ابزارهای تامین مالی زنجیره‌ای مانند اوراق گام و برات الکترونیکی در معاملات بورس کالا به میزان ۱۰۰ هزار میلیارد تومان تا پایان امسال، هدف‌گذاری شد.

سخنگوی وزارت صمت ادامه داد: برپایه این تفاهمنامه، پرداخت ۹۳۳ هزار میلیارد تومان سرمایه در گردش و ۲۳۴ هزار میلیارد تومان سرمایه ثابت به بخش صنعت و معدن توسط بانک‌ها در سال ۱۴۰۱ هدف‌گذاری شد. وی با اشاره به تفاهمنامه روش‌های تامین مالی بیان کرد: براساس تکلیف ستاد هماهنگی اقتصادی دولت ۲۰ درصد از کل تسهیلات اعتایی بانک‌ها اعم از سرمایه در گردش یا ثابت باید در قالب سال ۱۴۰۱ تامین مالی زنجیره اعلام شود.

این مقام مسئول با اشاره به ویژگی‌های این تفاهمنامه تشریح کرد: روش‌های تامین این امر از طریق بازار سرمایه است و محدود به تامین مالی از نظام بانکی نیست.

به گفته وی در سال ۱۴۰۱، باید ۱۸۵ هزار میلیارد تومان تسهیلات از روش تامین مالی زنجیره اختصاص یابد، همچنین در روش تامین مالی زنجیره تسهیلات به جای تامین نیاز هر حلقه از زنجیره به صورت مستقل (تسهیلات در ابتدای زنجیره) به صورت اوراق گام یا سایر اشکال مورد نظر تامین می‌شود، این اوراق از زنجیره اول به حلقه‌های بعدی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

قالیباف خاطرنشان کرد: بدین ترتیب اثر بخشی هر ریال در روش تامین مالی زنجیره ۳برابر روش سنتی خواهد بود، در ۵ ماهه ابتدای امسال ۴۰۹ همت تسهیلات بانکی به بخش صنعت اختصاص یافته است که سهم صنعت و معدن از کل تسهیلات در ۵ ماهه امسال ۳۰ درصد برآورد شده است.

سخنگوی صمت گفت: به طور کلی عملکرد تامین مالی به روش زنجیره‌ای از ابتدای ماه تا پایان این هفته به ۳۰همت می‌رسد.

۲ رویکرد اصلی شرکت مس

مدیرعامل شرکت ملی مس در جریان این بازدید از طرح‌های فلوتاسیون سرباره سرچشمه، معدن وکارخانه تغلیظ دره‌زار و پروژه‌های توسعه برق در مجتمع مس سرچشمه بازدید کرد.

به گزارش مس پرس، در بازدید از پروژه فلوتاسیون سرباره عنوان شد که این پروژه از پیشرفت خوبی برخوردار است و به یاری خداوند متعال در هفته‌های آینده با افزایش ظرفیت تولید ۷۲ هزار تن کنسانتره مس افتتاح خواهد شد. طرح بهره‌برداری از معدن و کارخانه تغلیظ دره‌زار پروژه دیگری بود که در جریان این سفر مورد بازدید مدیرعامل شرکت مس قرار گرفت.

این طرح با برخورداری از پیشرفت قابل‌ملاحظه در چند ماه آینده مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد تا به ظرفیت تولید کنسانتره شرکت مس افزوده شود.

همچنین مدیرعامل شرکت مس ضمن استماع دیدگاه‌های مدیران مجتمع مس سرچشمه دستورات لازم برای تسریع در بهره‌برداری و رفع موانع تولید را صادر کرد.

از دیگر برنامه‌های بازدید مدیرعامل شرکت مس جلسه با مدیران طرح توسعه برق و بازدید از طرح‌های توسعه‌ای احداث نیروگاه برق به منظور تولید پایدار، دانش‌بنیان و بدون قطعی در مجتمع مس سرچشمه بود.

پس از اتمام بازدید، جلسه‌ای با حضور مدیر مجتمع مس سرچشمه و معاون توسعه این مجتمع تشکیل و گزارش آخرین وضعیت پیشرفت پروژه‌ها به مدیرعامل شرکت مس ارائه شد.

در خلال برنامه‌های بازدید، رستمی ضمن دیدار با نمایندگان کارکنان مجتمع، پیرامون مسائل و مشکلات مطرح شده گفت‌وگو و بر حمایت از کارکنان به منظور رفع دغدغه‌های موجود، تاکید کرد.

رستمی در این دیدار ضمن مقایسه عملکرد ۶ ماهه نخست امسال در زمینه تولید و فروش با برنامه مصوب و همچنین مدت مشابه سال گذشته، عملکرد شرکت را به دلیل ثبت رکوردهای جدید تولید مثبت و قابل قبول دانست و ابراز امیدواروی کرد، با کار جهادی به عملکرد بالاتری دست یافته و رکوردهای جدیدی را در شرکت مس به ثبت خواهیم رساند.

در ادامه مدیران مجتمع مس سرچشمه ضمن تشکر از حمایت‌های بی‌دریغ رستمی ابراز امیدواری کردند با برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته و همکاری و تلاش مضاعف کارکنان و کارگران در آینده نزدیک بتوانند در زمینه تولید، عملکردهای بالاتری را در بخش تولید به ثبت رسانده و پیشرفت‌های چشمگیری را به منصه ظهور برسانند.

گفتنی است در جریان این سفر که ۵ مهرماه صورت گرفت، حسین احمدی عضو هیات مدیره و مدیر مجتمع مس سرچشمه، بهروز رحمتی معاون توسعه و اکتشافات، حسین تقدسی معاون مالی اقتصادی و مهدی شایسته اصل مشاور برنامه‌ریزی و توسعه کسب و کار، مدیرعامل شرکت ملی مس را همراهی کردند.

افزایش نرخ آلومینیوم با ترس از ممنوعیت عرضه روسیه

گروه معدن

قیمت آلومینیوم با احتمال ممنوعیت عرضه توسط کشور روسیه به بالاترین سطح خود طی چند هفته اخیر رسیده است. همچنین صحبت‌هایی در چین انجام شده که نشان از تحریک تقاضا در این منطقه است.

به گزارش معدن نیوز، پس از آنکه بلومبرگ گزارش داد که بورس لندن قصد دارد یک بحث و گفت‌وگو در مورد اینکه آیا و تحت چه شرایطی باید مانع از تحویل ذخایر جدید فلز روسیه به شبکه انبارهای خود شود، یا نه، آلومینیوم برای سومین روز با نرخ ۸.۵ درصد صعود کرد.

با افزایش تدابیر چین برای حمایت از بخش املاک درگیر خود، همه فلزات با افزایش نرخ همراه شدند. بانک خلق چین و کمیسیون تنظیم مقررات بانکی و بیمه چین اخیرا به شش بانک بزرگ این کشور گفته‌اند که هر کدام حداقل ۱۰۰ میلیارد یوان (۱۴ میلیارد دلار) حمایت مالی به هر شکلی ازجمله وام مسکن، وام به توسعه‌دهندگان و خرید اوراق قرضه خود ارائه دهند.

هرگونه اقدام LME برای جلوگیری از عرضه روسیه می‌تواند عواقب قابل‌توجهی برای بازارهای جهانی فلزات داشته باشد، زیرا این کشور همچنین یک تولیدکننده عمده مواد حیاتی ازجمله نیکل و مس است.

بیشترین تاثیر روی آلومینیوم خواهد بود، زیرا حدود نیمی از ظرفیت ذوب اروپا به دلیل هزینه‌های بی‌سابقه برق در پی تهاجم روسیه به اوکراین کاهش یافته است.

این ممنوعیت احتمالا منجر به افزایش نوسانات معاملاتی خواهد شد، زیرا این فلز در هفته‌های اخیر درگیر فروش سنگینی شد زیرا نگرانی‌ها از رکود جهانی افزایش یافت.

وانگ ژیان وی، تحلیلگر شرکت چینی فیوچرز، در یادداشتی نوشت که این ممنوعیت احتمالی نگرانی‌ها را در مورد فشار کوتاه احتمالی آلومینیوم افزایش داده است. او افزود، با این حال، LME قصد دارد از تکرار فشار مشابهی که در ماه مارس برای نیکل رخ داد، جلوگیری کند.

گروه گلدمن ساکس احتمال چنین ممنوعیتی را کم اهمیت جلوه داد و گفت: «با توجه به شرایط فعلی ضعف تقاضای فیزیکی در اروپا، فشار بر نرخ فلزات ادامه خواهد داشت.» تحلیلگران ازجمله نیکلاس اسنودون روز پنجشنبه در یادداشتی گفتند که وضعیت ژئوپلیتیکی انگیزه‌ای برای حذف فلزات روسیه از بورس نیست.

در همین حال، با توجه به چشم‌انداز تقاضا برای فلزات صنعتی ازجمله مس، فعالیت کارخانه‌های چین در ماه سپتامبر به مشکل ادامه داد زیرا بهبود اقتصادی این کشور به دلیل قرنطینه در شهرهای بزرگ و رکود بازار املاک به چالش کشیده شد.

آلومینیوم در LME با ۰.۸ درصد افزایش به ۲۲۱۵.۵۰ دلار در هر تن رسید. این فلز در پی ۴هفته افت به سمت افزایش هفتگی حدود ۲.۳درصدی پیش می‌رود. روی ۲ درصد و مس ۰.۷درصد افزایش یافت.

قوی‌ترین آلیاژ تیتانیوم ساخته شد

دانشمندان دانشگاه موناش با بهره‌گیری از فناوری چاپ سه‌بعدی پیشرفته توانستند قوی‌ترین آلیاژ تیتانیوم تولید شده را بسازند که یک جهش رو به جلو در صنایع هوافضا، دفاع، انرژی و فضایی است.

به گزارش ایسنا، مهندسان دانشگاه موناش استرالیا در نخستین مطالعه جهانی در نوع خود نشان دادند که چگونه چاپ سه‌بعدی پیشرفته اکنون می‌تواند آلیاژ تیتانیوم با درجه تجاری بسیار قوی تولید کند. این یک جهش واقعی برای صنایع هوافضا، دفاع، انرژی، فضا و زیست پزشکی است.

محققان به رهبری پروفسور آیجون هوانگ و دکتر یومان ژو هر دو از دانشگاه موناش، یک ریزساختار جدید را از طریق یک روش چاپ سه بعدی دستکاری کردند و نتیجه این شد که به عملکرد مکانیکی بی‌سابقه‌ای دست یافتند.

یکی از مزایای اصلی این مطالعه این است که روی آلیاژهای تجاری موجود انجام شده است و می‌توان بلافاصله از آن استفاده کرد. این یک مزیت بسیار مثبت و قابل توجه است. دکتر هوانگ در بیانیه‌ای گفت: آلیاژهای تیتانیوم برای دستیابی به استحکام بالا برای برخی کاربردهای حیاتی نیاز به ریخته‌گری پیچیده و پردازش ترموشیمیایی دارند. ما کشف کرده‌ایم که تولید با روش مواد افزودنی می‌تواند از فرآیند تولید منحصر به فرد برای ایجاد قطعات فوق‌العاده قوی و پایدار از نظر حرارتی در آلیاژهای تیتانیوم تجاری استفاده کند که در نهایت می‌تواند مستقیما پیاده‌سازی شود.

پروفسور هوانگ پس از اعمال یک عملیات ساده پس حرارت بر روی یک آلیاژ تیتانیوم تجاری، به افزایش طول و استحکام کششی کافی بیش از ۱۶۰۰ مگاپاسکالی دست یافت که بالاترین استحکام در بین تمام فلزات چاپ سه‌بعدی شده تا به امروز است. این مسئله، کار را برای ساخت مواد ساختاری با ریزساختارهای منحصربه‌فرد و خواص عالی برای کاربردهای گسترده هموار می‌کند.

طی ۱۰ سال گذشته، چاپ سه‌بعدی به دلیل آزادی در طراحی، به عصر جدیدی در ساخت فلزات منجر شده است. یعنی توانایی ساخت تقریبا هر شکل هندسی را میسر می‌کند. درحال‌حاضر، آلیاژهای تیتانیوم پیشروترین فلز چاپ سه‌بعدی هستند که برای تولید قطعات در صنعت هوافضا استفاده می‌شوند.

متأسفانه اغلب آلیاژهای تیتانیوم موجود در بازار که توسط چاپ سه بعدی ایجاد می‌شوند، کاربردهای ساختاری ندارند. این امر به ویژه در مورد استحکام کششی در دمای اتاق و دماهای بالا در محیط‌های خدماتی خشن صادق است.

خواص اصلی آلیاژ تیتانیوم به تشکیل غیرمعمول نانو رسوبات متراکم، پایدار و دوقلوی داخلی نسبت داده می‌شود که به ندرت در آلیاژهای تیتانیوم فرآوری شده سنتی دیده می‌شود و تکنیکی که در اینجا برای حل این مشکل استفاده می‌شود، ساخت افزودنی (AM) است.

ساخت افزودنی (AM) یک فناوری توانمند است که در این نوع ایجاد سه بعدی آلیاژهای تیتانیوم، آزادی طراحی را فراهم می‌کند. تیتانیوم، به طور کلی بسیار قوی‌تر از آلیاژهای آلومینیوم و سبک‌تر از فولاد است و باعث می‌شود انرژی کارآمدتری داشته باشد.

این در حالی است که موارد استفاده و تعداد محصولات تیتانیومی که با روش AM تولید شده‌اند، درحال‌حاضر در صنعت در مقایسه با اجزای تیتانیوم معمولی هنوز محدود است. دلیل این امر این است که محصولات AM که امروزه تولید می‌شوند از نظر ساختاری به اندازه کافی قوی نیستند.

تحقیق انجام شده در دانشگاه موناش اکنون درک اساسی‌تری از چگالی، تفکیک عناصر و ساختارهای انجماد منحصر به فرد ایجاد کرده است. سپس دریچه‌ای را به روی خواص نانو رسوبات با چگالی و استحکام کششی بالاتر باز کرد.

اکنون استفاده از این آلیاژ جدید می‌تواند بلافاصله شروع شود، چیزی که برای یک پروژه مطالعاتی یا تحقیقاتی نادر است. این تکنیک را می‌توان در بسیاری از صنایع از جمله تولید قطعات و سازه‌های خودرو نیز استفاده کرد.

خبر

احتمال بیهوده بودن سرمایه‌گذاری در زغال‌سنگ چین

به گفته فعالان هوای پاک، افزایش هزینه‌های امسال برای تولید انرژی زغال‌سنگ و فولاد، اهداف اقلیمی چین را تهدید می‌کند و ممکن است به سرمایه‌گذاری بیهوده تبدیل شود. به گزارش فولاد ایران، بر اساس گزارشی که توسط مرکز تحقیقات تهیه شده است، با وجود کاهش در تولید برق با سوخت زغال‌سنگ و تولید فولاد، تصویب ۲۳۰ میلیارد یوان (۳۲ میلیارد دلار) سرمایه‌گذاری در نیمه اول سال ۲۰۲۲ صورت گرفت. بخش اعظم این سرمایه‌گذاری ممکن است به بن بست برسد. در این گزارش آمده است که اعلامیه‌های پروژه‌های زغال‌سنگ جدید کند شده‌اند، که نشان‌دهنده بی‌میلی از سوی شرکت‌های آب و برق است، زیرا انرژی زغال‌سنگ اخیرا زیان‌آور بوده است. در همین حال، ظرفیت انرژی‌های تجدیدپذیر چین به سرعت در حال گسترش است و به کاهش برنامه‌ریزی شده انتشار گازهای گلخانه‌ای نزدیک می‌شود. چین به دلیل کمبود برق که سال گذشته اقتصاد را فلج کرد، تولید زغال‌سنگ را به سطوح بی‌سابقه‌ای رساند تا از تکرار بحران جلوگیری کند. با این حال، گسترش این وابستگی با مخالفت دانشمندانی مواجه می‌شود که می‌گویند جهان باید به سرعت استفاده از کثیف‌ترین سوخت فسیلی را متوقف کند تا از بدترین اثرات گرمایش جهانی جلوگیری کند. چین بزرگ‌ترین تولیدکننده و مصرف‌کننده زغال‌سنگ و فولاد در جهان است. مجوزهای جدید شامل ۱۵ گیگاوات ظرفیت برق زغال‌سنگ و ۳۰ میلیون تن در سال کوره بلند مبتنی‌بر زغال‌سنگ است. صنعت فولاد که متعهد شده است تا سال ۲۰۲۵ به انتشار صفر کربن برسد، پس از ژنراتورهای برق، دومین تولیدکننده گازهای گلخانه‌ای در چین است.

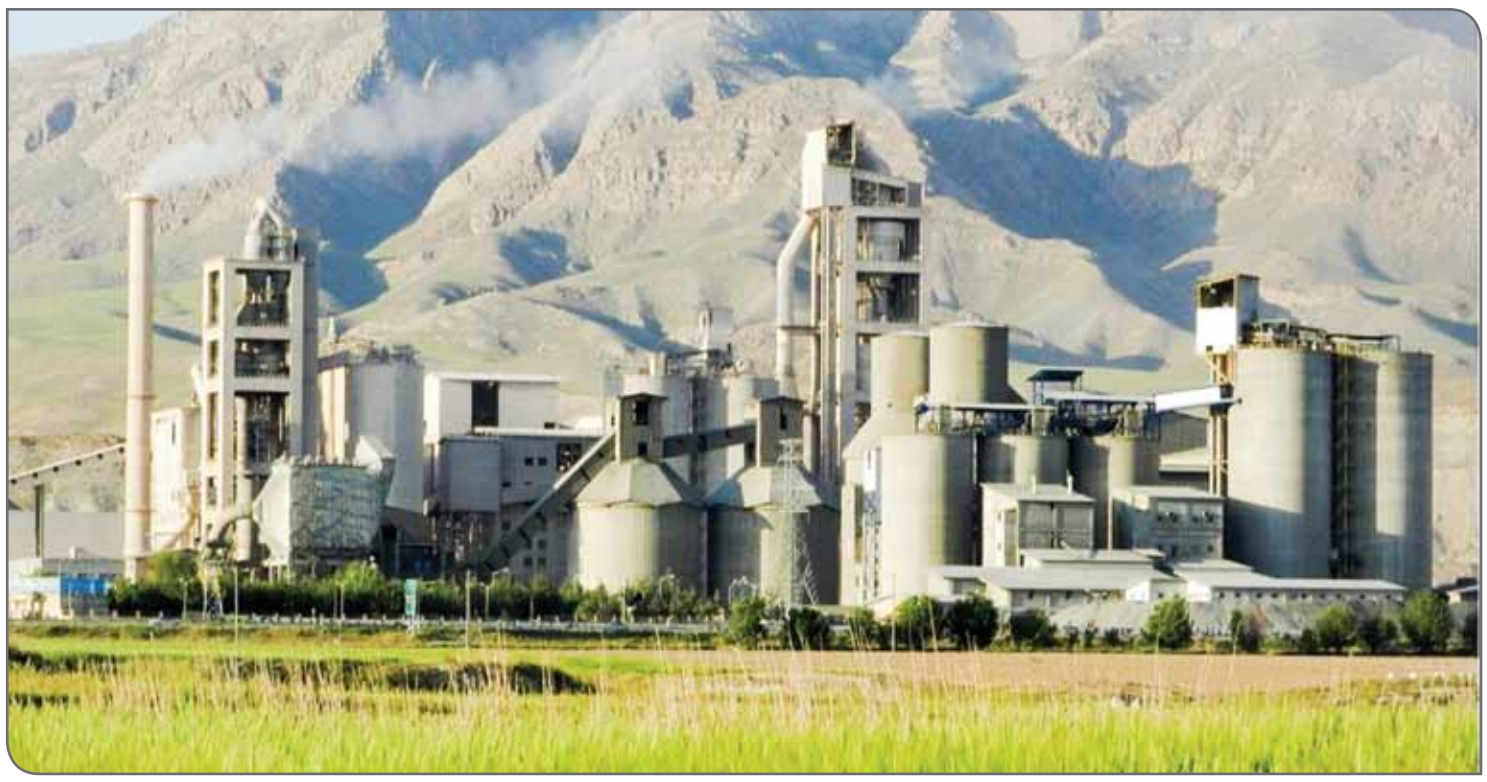

ساخت کارخانه سیمان در خرقان؛ فرصت یا تهدید

گروه معدن

شهرستان زرندیه را با ۵ شهر مامونیه، پرندک، زاویه، رازقان و خشکرود و سه بخش مرکزی، خرقان و زاویه، در نگاه اول با صنعت و کشاورزی می‌شناسند، اما واقعیت این است که این منطقه ظرفیت‌های متعددی همچون گردشگری دارد که زبانزد عام و خاص است. به گزارش ایسنا، از آبشار ۳۰ متری روستای چناقچی و کلیسای سرکیس مقدس به عنوان شاخص‌ترین آثار طبیعی و تاریخی گرفته تا سرزمین ایرانیان به عنوان بزرگ‌ترین مجموعه تفریحی و توریستی کشور و نیز افزون‌بر ۱۰هزار هکتار باغ پسته که مانند یک فضای سبز در فاصله ۶۰کیلومتری تهران تنفس را برای پایتخت کشور آسانتر کرده و نیز روستاهای زیبای متعدد، ظرفیت‌های شاخص طبیعی و گردشگری زرندیه است که همواره مغفول مانده‌اند. بخش خرقان با افزون‌بر ۴۰ روستا در غرب شهرستان زرندیه و شمال غرب شهر ساوه واقع شده و به لحاظ برخورداری از ظرفیت‌های متعدد اقتصادی و گردشگری و حضور اقوام گوناگون، ایران کوچک نامیده می‌شود.

قلعه و تپه‌های باستانی روستای الویر، غار شاه پسند، قلعه قار قالوخ، تپه باستانی و قلعه علیشار، حمام کلبعلی خان خلج در روستای ویدر، تپه باستانی دوزج، مسجد روستای چلسبان، کلیسای ۴۰۰ ساله چناقچی علیا، قلعه ضیاء در روستای وسمق و حمام روستای بند امیر، بخشی از آثار تاریخی در این منطقه به شمار می‌رود.

اقتصاد مردم خرقان بر پایه کشاورزی و دامداری است و عمده محصولات کشاورزی آن گندم و جو، حبوبات، بادام، گردو، صیفی و کشمش است و علاوه‌بر آن مشاغل سنتی از جمله آهنگری، ریسندگی، قالیبافی، گلیم بافی، جاجیم بافی، جوراب بافی، سبدبافی و... نیز در این بخش همچنان زنده‌اند.

اما هرازگاهی برخی مخاطرات زیست محیطی سیمای جذاب و دیدنی بخش خرقان را خدشه دار می‌کند و چهره این منطقه جذاب و دیدنی را دگرگون کرده و تغییر می‌دهد که نمونه آن فعالیت معادن گچ، سیمان و... و معدن‌کاوی‌های لجام گسیخته در این بخش است.

فعالیت قانونی معادن موجود در این منطقه و برداشت‌های بعضا غیرقانونی از معادن خرقان علاوه بر تبعات زیست محیطی که بر جای می‌گذارد نارضایتی‌های زیادی را برای خرقانی‌ها به‌وجود آورده است و این روزها که احداث سومین کارخانه سیمان در این بخش کلید خورده نارضایتی‌ها تبدیل به اعتراض شده و تماس‌های تلفنی فعالان محیط‌زیست و اهالی روستاهای مجاور و ابراز مخالفت با احداث سومین کارخانه سیمان در این منطقه با خبرگزاری ایسنا، بیانگر نارضایتی مردم منطقه است. در این گزارش به بیان دلایل مخالفت مردم و مسئولان با احداث سومین کارخانه سیمان بخش خرقان پرداخته‌ایم.

یک کف دست زمین و چندین کارخانه و معدن!

در همین رابطه حسین اکبرلو، مدیرعامل انجمن حافظان رویش طبیعت زرندیه اظهار کرد: این روزها شاهد احداث سومین کارخانه سیمان با نام «سیمان سفید فرداد ساوه» به صورت ضربتی در بخش خرقان شهرستان زرندیه استان مرکزی در میانه روستاهای خان‌آباد، سیدآباد، علی‌آباد، کوشکک، میانه، ویدر و شهرخشکرود هستیم.

وی با اشاره به اینکه این کارخانه در دامنه کوه آق‌برون و در فاصله ۹۸ کیلومتری پایتخت، در حال احداث سوله است، گفت: سومین کارخانه سیمان خرقان در حالی احداث می‌شود که در فاصله‌ای بسیارکم (حدود ۴ کیلومتر از محل جانمایی شده) کارخانه بزرگ سیمان خاکستری ساوه با ظرفیت تولید حدود ۲میلیون تن در سال و کمی آن سوتر، کارخانه سیمان سفید ساوه با ظرفیت تولید حدود ۸۰۰ هزار تن در سال قرار دارند. اکبرلو با بیان اینکه همچنین کارخانه‌های متعدد سنگ‌کوبی در حوالی این محل بوفور وجود دارد که فاصله یکی از آنها حدود ۳کیلومتر تا محل احداث کارخان سیمان جدید است و افزون بر تولید پودر سنگ، آهک هیدراته هم تولید می‌کند، افزود: کارخانه‌های سیمان مواد مورد نیاز شامل سنگ آهک، کائولن، مارن و خاک رس خود را از کوه‌ها و دشت‌های این منطقه در شعاع تقریبی ۲ تا ۴کیلومتری برداشت می‌کنند. وی گفت: تصور کنید انفجارهای پی‌درپی در معادن، فعالیت مستمر ماشین‌های سنگین (دریل واگن، بولدوزر، بیل مکانیکی، لودر)، تردد بالغ بر ۱۵۰۰ کامیون در یک جاده باریک روستایی و میانبرهای خاکی، ... چه شرایط را برای روستانشینان و زیستمندان طبیعت این منطقه ایجاد کرده و چه خاکی را برسر گیاهان می‌ریزد. مضافا بر اینکه فاصله برخی از این معادن انفجاری از حریم طرح هادی، قنوات و باغات روستایی کمتر از ۲۰۰متر است. اکبرلو با تاکید بر اینکه کارخانجات سیمان و آهک هیدراته در بالاترین رده آلایندگی (یعنی رده ۶ و ۷ درج شده در کتابچه مقررات و ضوابط استقرار واحدهای تولیدی، صنعتی، و معدنی موضوع ماده ۱۱ قانون هوای پاک) قرار دارند، گفت: به فرض محال که هر یک از این کارخانجات تمام ضوابط و استانداردها را رعایت کنند و تولید آلایندگی را در حد استاندارد داشته باشند، میزان آلایندگی مجموع آنها چندین برابر حد مجاز خواهد شد. آلایندگی معادن و تردد کامیون‌ها در جاده‌های خاکی را نیز باید به آنها اضافه کرد.

کارخانه سیمان آب‌بر است و زرندیه کم‌آب

مدیرعامل انجمن حافظان رویش طبیعت زرندیه گفت: از سوی دیگر صنایع سیمان از صنایع آب‌بر بوده و برحسب گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس (مدیریت منابع و اصلاح الگوی مصرف آب...) به ازای هر تن تولید سیمان بین ۲ تا ۶.۲ مترمکعب آب مصرف می‌شود. این در حالی است که این منطقه با میانگین بارندگی زیر ۲۰۰ میلیمتر جزو مناطق خشک استان به شمار می‌رود. از طرفی در سال آبی جاری میزان بارندگی بسیار کمتر از میانگین بوده و در برخی از ایستگاه‌ها زیر ۱۰۰میلی‌متر گزارش شده است.

وی با اشاره به اینکه دشت نگون بخت زرندیه با وسعت ۱۲۰۰ کیلومترمربع، از سالیان قبل جزو دشت‌های با وضعیت بحرانی و قرمز اعلام شده است، گفت: سالانه حدود ۸۰ سانتی‌متر افت سطح سفره آب‌های زیرزمینی و بالغبر ۴۰ میلیون مترمکعب کسری سالانه حجم مخازن آب‌های زیرزمینی این دشت گزارش شده است و امروز مجموع این کسری، یک میلیارد و ۲۰۰میلیون مترمکعب تخمین‌زده می‌شود. با این حال به جای برداشت ۸۱ میلیون مترمکعب طبق الگوی وزارت نیرو، امروزه بیش از ۱۸۰میلیون مترمکعب توسط ۶۳۰ حلقه چاه شناخته شده استحصال انجام می‌شود. به این عدد باید خروجی چاه‌های غیرمجاز و قنوات را نیز اضافه کرد.

مدیرعامل انجمن حافظان رویش طبیعت زرندیه تاکید کرد: در نهایت بی‌تدبیری مجوز احداث صنعت آب‌بر در این منطقه بحرانی داده می‌شود آن هم در حاشیه رودخانه و با فاصله بسیار نزدیک به آن (به جای ۷۵۰ متر فاصله تا حریم رودخانه، فقط ۳۰۰ متر فاصله دارد) و همچنین به جای قرار گرفتن در انتهای باد غالب، در ابتدای آن واقع می‌شود.

روش عجیب تامین آب

وی که مدعی است که روابط ناسالمی در صدور مجوز تاسیس این کارخانه وجود داشته، گفت: از نشانه‌های روابط ناسالم در صدور مجوز تاسیس، روش تامین آب به مقدار ۵ لیتر در ثانیه از یک شرکت تابعه در فاصله حدود ۷۰کیلومتری است. در حالیکه شرکت تابعه که در پرندک قرار دارد با چاه آب ۱۰ لیتر در ثانیه‌ای که دارد، خود گرفتار کمبود آب است چراکه پرندک از نواحی خشک و بحرانی آب زرندیه است. ضمن آن که ۵ لیتر در ثانیه حتی یک ششم نیاز آبی شرکت سیمان جدید را هم تامین نمی‌کند، بر این اساس اینجا به جاست که اصطلاح «کلاه فنی» را برای این اقدام به‌کار ببریم. از سوی دیگر انتقال این مقدار آب، بار ترافیکی جاده تنگ و باریک خرقان را سنگین‌تر و حادثه خیزتر خواهد کرد.

وی گفت: بدیهی است که با این شرایط، احداث کارخانه سوم سیمان که قطعا عدول از ضوابط، به‌ویژه نادیده گرفتن مختصات اقلیمی و اکولوژیکی، عدم رعایت مشخصه‌های اجتماعی و فرهنگی (نارضایتی یکپارچه اهالی فعال در حد تنظیم طومار) و... و آسیب زدن به سلامت جسمی و روانی اهالی را در اجرای آن شاهد هستیم، نابودی چراگاه‌ها، مراتع، مزارع، باغات منطقه در زیر آواری از گرد و غبار را به دنبال خواهد داشت و حیات‌وحشی که از انفجارهای متعدد صدمه شدیدی دیده است به کلی نیست و نابود خواهد شد. اکبرلو بیان کرد: منطقه‌ای که اهالی آن عمدتا کشاورز و دامدار و کشاورزی و اقتصاد آنها مبتنی بر قنوات و دیم و وابسته به چراگاه‌های طبیعی است، هم‌اکنون از نظر آب اعم از زراعی و شرب در وضعیت بحرانی هستند. با برداشت آب‌های زیرزمینی آن هم در منطقه بحرانی یا ممنوعه، دچار کم‌آبی ویران‌کننده خواهند شد و در آینده نزدیک، کل جامعه و تمدن موجود رو به اضمحلال خواهد رفت.

وی معتقد است که در اخذ مجوزها اعمال نفوذ شده و بجای ضوابط از روابط در اواخر دولت قبل استفاده حداکثری شده است، افزود: رئیس اداره محیط‌زیست زرندیه در جلسه ۱۵ شهریورماه امسال در فرمانداری شهرستان اعلام کرد که از این اداره استعلام زیست‌محیطی کردند و این اداره درخواست احداث را بدلایل فنی رد کرده است. از طرفی شنیده شده است که درخواست‌های این شرکت از سازمان حفاظت محیط‌زیست کل کشور ابتدا رد شده بود ولیکن در اواخر دولت قبل تایید و صادر شده است.

سومین کارخانه سیمان، تهدیدی برای سلامت ۲ رودخانه

حیدر نجارلو یکی از اهالی روستای ویدر بخش خرقان که سومین کارخانه سیمان در مجاورت این روستا در حال راه‌اندازی است نیز در ابتدا به آب مصرفی کارخانه سیمان اشاره کرد و افزود: سرمایه‌گذار این کارخانه مدعی است که آب مورد نیاز را از پرندک تامین خواهد کرد اما طبق استعلامی که نماینده مردم ساوه و زرندیه اخذ کرده است، مسئولان پرندک گفته‌اند که سرمایه‌گذار، یک چاه کشاورزی در پرندک خریده است و طبق قانون و با توجه به بحرانی بودن منطقه از نظر برداشت آب، اجازه خروج آب از پرندک را نخواهند داد، یا باید از آب آن چاه در همان زمین کشاورزی استفاده کنند یا چاه را بفروشند. وی افزود: با توجه به قانون عدم انتقال آب از مناطق مختلف به یکدیگر، قطعا هدف اینکار بعد از تکمیل پروژه و سرمایه‌گذاری، توجیه مسئولان دولتی برای حفر چاه عمیق در ویدر خواهد بود، یا برداشت از چاه عمیقی که قبلا حفر شده، که در این صورت منابع آبی ویدر و بخش خرقان دچار آسیب جدی خواهد شد.

نجارلو با بیان تاثیر غبار و آلایندگی این کارخانه بر روی رودخانه‌های فصلی گفت: واقعیت این است که از دو طرف این کارخانه رودخانه فصلی عبور می‌کند، رودخانه‌ای که از لیله کوو (لوله کاب) می‌آید در فاصله بسیار نزدیک از جلوی درب معدن رد می‌شود و رودخانه فصلی به مراتب مهم‌تر، رودخانه فصلی ویدر است که از سمت کهنه باغات و پشت معدن رد می‌شود و به خشکرود و کارخانه ماسه شسته متصل می‌شود. در هر صورت آلاینده‌های شیمیایی همچون کربنات کلسیم که یک کانی شیمیایی است و غبار کارخانه سیمان به این دو رودخانه سرازیر خواهد شد و طبیعت و محیط‌زیست پایین دشت آلوده شده و بر سلامت مردم پایین دست و دام‌ها تاثیرگذار خواهد بود. وی تاکید کرد: با توجه به آگاهی مسئولان محیط‌زیست زرندیه نسبت به موقعیت کارخانه فوق، مجوز محیط‌زیستی از زرندیه صادر نشده و از استان مجوز صادر شده که دادستان و استاندار باید از مسئولان محیط‌زیستی توضیح بخواهند و با توجه به اهمیت موضوع، از طریق محیط‌زیست زرندیه مجوز صادره لغو شود.

نجارلو افزود: علم و آگاهی محیط‌زیستی مردم ویدر و منطقه خرقان بسیار بالاست، بهمین دلیل و آگاهی این مردم نسبت به عواقب محیط‌زیستی و تاثیر بر آینده خرقان، خشم مردم بسیار زیاد شده و هر لحظه امکان اعتراض میدانی و تجمع و تحصن وجود دارد. درحال‌حاضر به علت پیگیری شورای ویدر و سمن‌های محیط‌زیستی و مردم ویدر از طریق نماینده مردم ساوه و زرندیه در مجلس، فرماندار زرندیه، بخشداری خرقان و امید به جلوگیری از ساخت کارخانه، فعلا مردم راضی شده‌اند که تحصن و اجتماع نکنند.

وی افزود: گفته می‌شود که چند سال پیش این تجهیزات اطراف شیراز نصب شده بوده ولی به علت تجمع اهالی منطقه و آتش زدن حدود ۲۰ خودروی کارخانه، مجبور شده‌اند آنجا را تعطیل کنند. این موضوع باعث شده که مردم تصمیم بگیرند که در صورت عدم توقف احداث این کارخانه برای حصول نتیجه دست به تجمع و اعتراض گسترده بزنند. همچنین با توجه به تبانی تنی چند از اهالی روستای ویدر با سرمایه‌گذاران پروژه، خشم اهالی ویدر از این افراد بسیار بوده و احتمال درگیری اهالی با این چند نفر بالاست و عواقب ناگواری می‌تواند داشته باشد.

جاده محلی خرقان گنجایش ترافیک صنعتی را ندارد

وی همچنین گفت: جاده محلی خرقان بواسطه فعالیت چندین معدن و تردد بیش از حد کامیون و کامیونت و تریلر و تانکر مرتبط با حمل سنگ و سیمان دو کارخانه سیمان سفید و خاکستری، حمل خاک به کارخانه لیکا، حمل خاک به کارخانه‌های کاشی و سرامیک کشور، در شرایط کنونی گنجایش ترافیک فوق را ندارد، از طرفی منطقه خرقان تفرجگاه مردم زرندیه است و تردد وسائط نقلیه ساکنان خرقان با مشکلات بسیاری مواجه است.

نجارلو افزود: محل تلاقی معدن «ندای رهاوی» با جاده از حادثه خیزترین نقاط جاده خرقان است که تاکنون تصادفات در این نقطه موجب تحمل رنج فراوانی برای مردم منطقه شده است.

وی خواستار توقف اجرای پروژه به عنوان مطالبه جدی مردم روستای ویدر شد و افزود: احداث کارخانه سیمان سوم در این منطقه غیرضروری بوده و مخرب محیط‌زیست و طبیعت، جاده، عامل وقوع تصادفات جاده‌ای و نقص عضو و فوت اهالی منطقه متاثر از تردد روزانه وسایط نقلیه سنگین در محوری ناایمن است و عامل قتل عام جانوران و گیاهان بومی و دارویی منطقه و عامل کم آبی و خشک شدن منابع آب منطقه و از بین رفتن مراتع دامها خواهد شد.

نجارلو تاکید کرد: وجود سه معدن سنگ، یک معدن خاک در ویدر و نزدیکی دو کارخانه سیمان سفید و خاکستری ساوه و کارخانه آهک شکفته و به تازگی کارخانه سیلیس سیدآباد عامل نگرانی فزاینده مردم و تخریب محیط‌زیستی ویدر و بخش خرقان است.

در فعالیت معدن، آمایش سرزمین دیده شود

مهدی فرقانی‌پور، مدیرعامل سازمان مردم نهاد حافظان طبیعت ساوه و زرندیه نیز با اعلام مخالفت با احداث سومین کارخانه سیمان در بخش خرقان گفت: با وجود اینکه فعالیت معادن یکی از نیازهای روزانه جوامع بشری است اما باید در فعالیت معدن آمایش سرزمینی دیده شود.وی با تاکید بر اینکه بخش خرقان به دلیل جاذبه‌های تفریحی و تاریخی که دارد قطب گردشگری به شمار می‌رود، افزود: چرا باید در یک منطقه با جاذبه‌های گردشگری به دنبال ایجاد واحدهای صنعتی و معدنی باشیم. از مجموع پنج کارخانه سیمان در استان مرکزی چهار واحد فعال است که سهم خرقان از این واحدهای معدنی سه کارخانه سیمان است که برای طبیعت و گردشگری منطقه آسیب‌زاست.

وی بیان کرد: نزدیکی زرندیه به تهران موجب شده است که صاحبان سرمایه این نقطه از کشور را برای سرمایه‌گذاری در حوزه معدنی انتخاب کنند در حالیکه استان مرکزی مملو از کوه‌های آهکی است و می‌توانند در سایر شهرهای استان اقدام به فعالیت معدنی کنند.

مخاطرات مزایای ساوه و زرندیه

فرقانی‌پور افزود: قرار بود ساوه و زرندیه با احداث سایت پسماند به زباله‌دانی کشور تبدیل شود و متاسفانه مزیت‌های این دو شهرستان موجب شده است تا در کنار توسعه اقتصادی، نگاه‌های مخربانه به این منطقه بیشتر شده و هر از گاهی شاهد صدور مجوزهایی نظیر سایت پسماند، کارخانه سیمان و... باشیم.

وی گفت: با توجه به جاده درجه ۳ روستایی خرقان، فعالیت در حوزه معدنی بار ترافیکی را تشدید کرده، کما اینکه هم‌اکنون نیز این جاده یکی از محورهای حادثه خیز با آمار بالای حوادث ترافیکی است. به عنوان مثال در هفته گذشته در مدت زمان ۲۰ دقیقه ۳۶۶ خودروی سواری از این محور عبور کرد، بر این اساس افزایش بار ترافیکی در این محور فاجعه‌آفرین خواهد بود.

فعالیت سومین کارخانه سیمان در زرندیه در دست بررسی

علی جودکی، مدیرکل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان مرکزی نیز گفت: بطور کلی در صدور هرگونه مجوز صنعتی و معدنی استعلامات لازم از مراجع مربوطه نظیر محیط‌زیست، امور منابع آب، منابع طبیعی اخذ می‌شود و چنانچه مخالفتی صورت گیرد برابر ضوابط و مقررات اقدام خواهد شد. وی افزود: چنانچه در صدور مجوز تمامی جوانب قانونی رعایت شده باشد اما پس از صدور مجوز معارضین مردمی دیده شوند، با دعوت از طرفین تمهیدات لازم برای فعالیت قانونی و در عین حال بدون معارض اتخاذ می‌شود. وی گفت: در خصوص احداث کارخانه سوم سیمان در بخش خرقان نیز به دلیل پیگیری نماینده مردم ساوه و زرندیه و مطالبه مردم منطقه، موضوع در دست بررسی است. از آنجاکه فعالیت‌های معدنی این چنینی منشاء استانی ندارد و معمولا مجوز اولیه از تهران یا استانداری صادر می‌شود، لذا اداره کل صنعت، معدن و تجارت پیگیر صدور مجوز و ارائه گزارش برای بررسی دقیق است.

جودکی تصریح کرد: چنانچه مجوزی صادر شود در شرایط فعلی که این واحد معدنی در شروع فعالیت است تصمیم بهتری را می‌توان برای برطرف کردن هرگونه نارضایتی اتخاذ کرد که تحقق آن منوط به بررسی بیشتر پرونده این واحد تولیدی در حوزه معدنی است تا ضمن اینکه سرمایه‌گذاری دچار چالش نشود، نارضایتی به وجود آمده نیز برطرف شود.

وی با تاکید بر اینکه توسعه باید همه جانبه باشد، افزود: قطعا در بررسی پرونده این واحد تولیدی معدنی تمامی جوانب دیده خواهد شد و جامع‌ترین تصمیم اتخاذ خواهد شد.

وقتی مقامات استان اظهار بی‌اطلاعی می‌کنند

حجت‌الاسلام محمد سبزی، نماینده مردم ساوه و زرندیه در مجلس شورای اسلامی نیز گفت: در معدن آهکی مجاور جاده روستای ویدر بخش خرقان کارخانه سیمان سوم این منطقه در حال احداث است که موجب نارضایتی اهالی این بخش به‌ویژه مردم روستای ویدر شده است.

وی افزود: به محض اطلاع از آغاز فعالیت این کارخانه مراتب اعتراض مردم به استاندار مرکزی اعلام شد چراکه فعالیت آن در کنار جاده و مجاورت با روستای زیبای ویدر و نیز مخاطرات زیست‌محیطی و جانوری برای منطقه آسیب‌های جدی را به وجود خواهد آورد.

سبزی با اشاره به مخالفت محیط‌زیست شهرستان زرندیه با فعالیت سومین کارخانه سیمان در بخش خرقان گفت: متاسفانه سرمایه‌گذار با وجود مخالفت محیط‌زیست در آبان ماه سال گذشته موفق به اخذ مجوز شده است در حالیکه مقامات استانی از این موضوع اظهار بی‌اطلاعی می‌کنند.

دستور توقف کار صادر شده

نماینده مردم ساوه و زرندیه در مجلس خواستار توقف عملیات اجرایی احداث سومین کارخانه سیمان در بخش خرقان به دلیل نارضایتی عمومی و تبعات منفی زیست محیطی شد و افزود: با پیگیری‌های صورت گرفته، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان مرکزی دستور توقف فعالیت کارخانه را صادر کرده است تا تعیین تکلیف شود، اما براساس گزارشات دریافتی سرمایه‌گذار همچنان به احداث کارخانه ادامه می‌دهد.وی از پیگیری‌های صورت گرفته از طریق سازمان محیط‌زیست کشور برای توقف فعالیت این کارخانه خبر داد و افزود: فعالیت این کارخانه علاوه‌بر نارضایتی عمومی که ایجاد کرده تبعات متعدد زیست‌محیطی و زیرساختی را برجای می‌گذارد. براساس اعلام نظر کارشناسان، گردوخاک حاصل از فعالیت این کارخانه بر روی جاده خرقان می‌نشیند و بر اثر بارش، جاده را به حالت صابونی و لیز در می‌آورد که خطرآفرین و حادثه‌ساز است.

نیازی به ساخت سومین کارخانه سیمان نیست

حجت‌الاسلام سبزی افزود: وقتی ۲ کارخانه سیمان خاکستری و سیمان سفید در این منطقه در حال فعالیت است نیازی به احداث کارخانه سوم آن هم در کنار جاده نیست چراکه برای محیط‌زیست، گونه‌های جانوری، طبیعت، سلامت مردم تهدید جدی است.

وی بیان کرد: باید هر چه سریعتر فعالیت سومین کارخانه سیمان خرقان متوقف و چنانچه مجوزی صادر شده است ابطال شود. این یک مطالبه عمومی است و به عنوان نماینده مردم ضمن دعوت معترضان به خویشتن‌داری، به طور جدی موضوع را تا حصول نتیجه پیگیری خواهم کرد.با وجود اینکه تلاش ایسنا برای ارتباط با مدیر کل محیط‌زیست استان مرکزی به منظور تشریح تبعات زیست محیطی و نتیجه استعلام صورت گرفته در فعالیت این واحد معدنی بی‌نتیجه ماند اما باید گفت که حفاظت از محیط‌زیست امری شرعی، قانونی و اخلاقی است، بنابراین تخریب، تحدید و تهدید محیط‌زیست نیز، امری غیرشرعی، غیر قانونی و غیراخلاقی است و جای بسی تعجب است که فعالیت واحدهای معدنی در یک منطقه با ظرفیت‌هایی که در این گزارش بدان اشاره شد مجوز اخذ می‌کند. حرف اهالی روستای ویدر و ساکنان بخش خرقان این است که چگونه در منطقه به این کوچکی که دو کارخانه سیمان سفید و خاکستری ساوه، کارخانه آهک شکفته، چهار معدن سنگ و خاک در ویدر وجود دارد مجوز سومین کارخانه سیمان صادر شده است.

آیا نباید مجوزدهندگان که هنوز معلوم نیست پایتخت نشین هستند یا در مرکز استان، در هنگام صدور مجوز آمایش سرزمینی یک منطقه را لحاظ کنند.

گفت‌وگو

در گفت‌وگو با یک کارشناس صنایع معدنی مطرح شد

سرایت رکود ساخت‌وساز به بازار کامودیتی‌ها

مرضیه احقاقی

نهمین ماه از سال‌جاری میلادی با افول بهای فلزات آهنی و غیرآهنی همراه بود. این افت در شرایطی حاصل شده که انتظار می‌رفت در ماه‌های اکتبر و سپتامبر به‌طور سنتی شاهد افزایش تقاضا برای فلزات پرکاربرد در ساخت‌وساز باشیم. افزایش مجدد نرخ بهره دلار امریکا و احتمال تداوم سیاست‌های انقباضی از سوی فدرال‌رزرو تا پایان امسال میلادی، روند رو به رشد تورم در اقتصادهای بزرگ و در حال توسعه، اجرای دومینووار استراتژی‌های پولی انقباضی از سوی سایر اقتصادهای بزرگ دنیا و افت قابل‌توجه پروژه‌های ساخت‌وساز در چین، از مهم‌ترین دلایل افول بازار فلزات در جهان است. «روزگارمعدن» برای بررسی این موضوع و آینده تقاضا برای فلزات یادشده با سعید برزگر، کارشناس صنایع معدنی گفت‌وگو کرده است. متن کامل این گفت‌وگو را در ادامه بخوانید.

◉ بازار فلزات و نوسان قیمتی آنها را در ماه سپتامبر چطور ارزیابی می‌کنید؟

بررسی بهای آلومینیوم در بورس فلزات لندن حکایت از آن دارد که قیمت این فلز از ابتدای سال جاری میلادی تا ماه مارس، روند رو به رشدی را پشت‌سر گذاشته است. اما صعود آلومینیوم در ماه‌های بعدی سال ۲۰۲۲ ادامه‌دار نبوده و شاهد قرار گرفتن این فلز در مسیر نزول قیمتی هستیم. میانگین قیمت آلومینیوم در ژانویه امسال، ۳۰۰۳ دلار به‌ازای هر تن گزارش شده است. بیشترین میانگین ثبت شده از آلومینیوم در ماه مارس و برابر ۳۵۳۷ دلار به‌ازای هر تن گزارش شده است. از ماه مه نیز شاهد سقوط قیمت این فلز نقره‌ای رنگ به کانال ۲۰۰۰ دلاری بودیم. کمترین میانگین قیمت ثبت شده از آلومینیوم در ماه سپتامبر و برابر ۲۲۲۹ دلار به‌ازای هر تن گزارش شده است. این رقم در مقایسه با مدت مشابه سال ۲۰۲۱، ۲۶.۶ درصد کاهش یافته است.

بررسی افت‌وخیز قیمت مس در سال جاری میلادی نیز حکایت از روندی مشابه دارد. میانگین قیمت این فلز سرخ‌رنگ در ماه ژانویه برابر ۹۷۷۵ دلار به‌ازای هر تن برآورد شده است. بیشترین میانگین قیمت ثبت شده از مس در ماه مارس و برابر ۱۰۲۳۷ دلار به‌ازای هر تن است. پس از ماه مارس شاهد افت بهای این فلز سرخ‌رنگ در بازار جهانی تحت‌تاثیر شرایط اقتصادی دنیا و همچنین کاهش تقاضا برای این فلز بودیم.

کمترین میانگین ماهانه ثبت شده برای مس در ماه ژوئیه و برابر ۷۵۲۹ دلار به‌ازای هر تن گزارش شده است. میانگین قیمتی این فلز سرخ‌رنگ در ماه سپتامبر نیز به ۷۷۳۴ دلار رسید که نسبت به مدت مشابه سال گذشته افت بیش از ۲۰ درصدی را از آن خود کرده است.

میانگین قیمت فروش روی نیز از ۳۶۰۹ دلار به‌ازای هر تن در ماه ژانویه به ۳۱۳۶ دلار در ماه سپتامبر کاهش یافته؛ یعنی بهای فروش این فلز از ابتدای سال جاری تاکنون ۱۵ درصد کاهش یافته است. بالاترین رقم ثبت شده از روی در ماه آوریل برابر ۴۳۷۱ دلار به‌ازای هر تن گزارش شده است. روند کاهشی یادشده در بازار روی و نیکل نیز به چشم می‌خورد.

روند نزولی قیمت کامودیتی‌ها در بازار فولاد و فلزات آهنی نیز به چشم می‌خورد. این افت در شرایطی حاصل شده که انتظار می‌رفت در ماه‌های اکتبر و سپتامبر به‌طور سنتی شاهد افزایش تقاضا برای فلزات پرکاربرد در ساختمان‌سازی به‌ویژه در چین و افزایش بهای آنها در بازارهای جهانی باشیم. با این وجود از رونق افتادن ساخت‌وساز مانع تحقق این وعده سنتی بازار به کامودیتی‌ها شد.

◉ بازار کامودیتی‌ها و انرژی را در هفته‌های اخیر و به‌طور کلی ماه سپتامبر چطور ارزیابی می‌کنید؟

سپتامبر روزهای مثبتی را برای بازارهای کالایی رقم نزد. فدرال‌رزرو در ۲۱ سپتامبر، نرخ بهره امریکا را ۷۵ واحد افزایش داد. این سومین مرتبه متوالی در سال جاری است که نرخ بهره در ایالات‌متحده، ۷۵ واحد افزایش می‌یابد.

اقدام بانک مرکزی امریکا با هدف کاهش نرخ تورم زمینه‌ساز افت بهای هر بشکه نفت خام تا کف قیمتی خود در سال ۲۰۲۲ میلادی بود.

در همین حال شاهد ریزش قابل‌توجه بهای طلا در بازارهای جهانی و همچنین شاخص قیمتی فلزات در بورس فلزات لندن نیز بودیم.

گفتنی است موسسه فیچ‌ریتینگ در گزارشی که نیمه ماه سپتامبر منتشر کرد، پیش‌بینی قیمتی خود را از بهای اغلب فلزات و محصولات معدنی به‌جز زغال‌سنگ حرارتی در سال ۲۰۲۲ کاهش داده است.

از مجموع اعداد و ارقام یادشده می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که اصرار فدرال‌رزرو بر اجرای سیاست‌های انقباضی، اقتصاد جهانی را در آستانه بحران قرار داده و به گسترده شدن رکود در بازار فلزات منجر شده است. در همین حال شاهد افت تقاضا برای انرژی نیز هستیم که به کاهش قیمت نفت در بازارهای جهانی منتهی شده است. البته انتظار می‌رود با بروز اختلال در قیمت نفت از سوی روسیه، روند کاهش قیمت نفت ادامه‌دار نشود. گفتنی است سیاست امریکا موجب شده شاخص دلار امریکا به رکورد ارزش خود پس از سال ۲۰۰۲ برسد. روند یادشده اگرچه به افت بهای کامودیتی‌ها در بازار جهانی منجر شده، اما با تضعیف سایر پول‌های ملی در جهان بر هزینه واردات می‌افزاید و درنتیجه قیمت‌ها در سایر مناطق دنیا و به‌ویژه کشورهای در حال توسعه رشد می‌یابد.

◉ عملکرد سایر اقتصادهای بزرگ جهان چه تاثیری بر تقاضای فلزات در دنیا دارد؟

پس از آنکه فدرال رزرو در تاریخ ۲۱ سپتامبر ا افزایش دوباره نرخ بهره امریکا فراتر از انتظارها را اعلام کرد، یکی از اعضای هیات مدیره بانک مرکزی اروپا، از افزایش فشارهای تورمی در منطقه یورو خبر داد. بدین‌ترتیب احتمال می‌رود نرخ بهره در منطقه یورو برای مقابله با آثار تورمی افزایش یابد.

با این وجود باید تاکید کرد که افزایش متوالی نرخ بهره در نقاط گوناگون دنیا به‌ویژه توسط اقتصادهای بزرگ، خطر رکود اقتصادی را بیش از پیش پررنگ می‌کند. در همین حال، شاهد کاهش جذابیت نگهداری طلا و ارزانی آن نیز هستیم.

گفتنی است همزمان با شرایط یادشده پوند انگلستان نیز ارزش خود را از دست می‌دهد. بسته مالی دولت انگلستان در تثبیت قیمت انرژی در این کشور علت اصلی از دست رفتن ارزش پوند انگلیس است.

در همین حال باید خاطرنشان کرد که ین ژاپن نیز در سال جاری افت قابل ملاحظه‌ای را تجربه کرده، با این وجود دولت این کشور همچنان در مقابل سیاست افزایش نرخ بهره مقاومت می‌کند.

اقتصاددانان معتقدند در صورت دخالت دولت ژاپن در بازار ارز، ذخایر ۱.۵ تریلیون دلاری این کشور کافی نخواهد بود. روپیه هند نیز بی‌ثبات است و افت قابل‌ملاحظه‌ای را در سال جاری میلادی ازآن خود کرده است.

◉ عملکرد اقتصادی چین را در ماه‌های گذشته چطور ارزیابی می‌کنید؟ سیاست‌های این کشور چه تاثیری بر بازار کامودیتی‌ها و قیمت فلزات داشته است؟

چین یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان کامودیتی‌ها در جهان است. در طول سال‌های گذشته، عملکرد اقتصادی چین به‌ویژه در حوزه ساخت‌وساز و مسکن از اثرگذاری بالایی بر میزان تقاضا برای فلزات برخوردار بوده است. در واقع اجرای پروژه‌های عمرانی و همچنین ساخت‌وساز، محرک اثرگذاری برای خرید فلزات بوده‌اند. حال در شرایطی که فعالیت ساخت‌وساز در این کشور رو به کاهش است، بازار فلزات نیز بیش از پیش در معرض رکود قرار گرفته است.

البته نباید از ذکر این نکته غافل بود که دولت چین در طول ماه‌های اخیر بارها وعده بازگشت ثبات به اقتصاد و همچنین اجرای سیاست‌های انبساطی با هدف افزایش تقاضا در بازار کامودیتی‌ها را داده است. با این وجود، وعده‌های دولت چین با آمار اقتصادی این کشور همخوانی ندارد.

کما اینکه میزان فروش متری مسکن در چین برای ماه اوت نسبت به مدت مشابه سال قبل، افت ۲۲ درصدی داشته است. از رونق افتادن بازار مسکن چین به کاهش تولید ناخالص داخلی این کشور در مقام دومین اقتصاد بزرگ دنیا منتهی می‌شود و آثار سوء آن بر اقتصاد کل دنیا نمایان خواهد شد.

در ادامه باید خاطرنشان کرد که با توجه به شرایط موردبحث و روند رو به رشد ارزش دلار، فاینانس ارائه‌شده از سوی چین در کشورهای در حال توسعه دردسرساز شده است. چین بزرگ‌ترین فاینانسور کشورهای در حال توسعه است.

مجموع ارقام بدهی کشورهای در حال توسعه به چین در سال گذشته ۳۵۰ میلیارد دلار گزارش شده است. سال‌هاست چینی‌ها از طریق ارائه فاینانس به مشتریان، برای کالاهای خود بازاریابی کرده و اقدام به انعقاد قراردادهای بزرگ زیرساختی و صنعتی می‌کنند. این میزان بالاتر از بانک جهانی و کلاب پاریس و صندوق بین‌المللی پول است. در حال حاضر با توجه به رشد نرخ دلار و بهره آن و همچنین افت درآمد کشورها، برگشت این پول‌ها در ابهام قرار گرفته است. این شرایط نه‌تنها بر کشورهای در حال توسعه، بلکه بر اقتصاد چین نیز تاثیر منفی فراوانی خواهد داشت.

◉ روند رو به رشد تورم در اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه را چطور می‌دانید؟

در طول ماه‌های گذشته، افزایش بهای انرژی و به‌ویژه کاهش ارزش پول‌های ملی در مقابل دلار امریکا، ریسک بالا ماندن تورم برای دوره زمانی بلندمدت را در دنیا بیشتر کرده است. در واقع احتمال بروز رکود در اقتصاد جهان، پیامدهای قابل‌توجه اقتصادی را برای کشورهای در حال توسعه به‌دنبال خواهد داشت. در چنین شرایطی، از یک‌سو هزینه تامین مالی بین‌المللی افزایش می‌یابد و از سوی دیگر، شاهد کاهش ذخایر ارزی کشورهای در حال توسعه خواهیم بود. در همین حال باید خاطرنشان کرد که افزایش بهای انرژی به رشد قیمت حمل‌ونقل و همچنین افزایش بهای حمل انواع کالاها منجر شده است.

با توجه به روند رو به رشد تورم در اقتصاد جهان، سیاست‌های پولی انقباضی از سوی دولت‌ها برای مقابله با شرایط اخذ می‌شود، با این وجود، موضوع یادشده می‌تواند پیامدهای اقتصادی را به‌دنبال داشته باشد.

روی خط خبر

بازار نامتعادل فولاد در جهان

یک فعال حوزه فولاد گفت: محصولاتی مانند فولاد، مس و آلومینیوم به دلیل کاهش نرخ کامودیتی‌ها تعادل خود را در بازار جهانی از دست دادند.

محمدصادق چیت‌ساز در گفت‌وگو با فولادبان از دلایل کاهش صادرات محصولات فولادی عنوان کرد: از دلایل مهم این اتفاق، می‌توان به کاهش نرخ کامودیتی‌ها در امسال اشاره کرد. همچنین اخیرا فولاد، مس و آلومینیوم محدوده متعادل خود را در بازار جهانی از دست داده‌اند که از دیگر عوامل موثر در افت صادرات این حوزه محسوب می‌شود.

وی از دلایل دیگر افت بازار صادراتی فولاد، کاهش پروانه‌های عمرانی و ساختمانی در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال گذشته را عنوان کرد.

این عضو هیات مدیره صنف فروشندگان فولاد گفت: در واقع با افزایش نرخ ملک و ساختمان در چند سال اخیر، بانک‌ها برای متعادل‌سازی تراز خود، نرخ بانکی را افزایش دادند. به واسطه این اتفاق و کاهش توان مالی خریداران این حوزه، نرخ آهن‌آلات ساختمانی و میزان خرید آنها کاهش یافت.

چیت‌ساز با بیان اینکه با دامپینگ کشور هند و ترکیه، نرخ جهانی کاهش یافت تصریح کرد: نرخ محصولات فولادی در ایران نیز وارد روند نزولی شد.

به گونه‌ای که نرخ محصول میلگرد از ۱۹ هزار و ۳۰۰ تومان به ۱۸ هزار و ۱۷ تومان رسید و درحال‌حاضر نرخ این کالا ۱۵ هزار و ۴۰۰ تومان است.

در واقع این اتفاقات باعث کاهش نرخ و معاملات صنعت فولاد شد.

برگزاری دوره آموزشی ایمنی در معدن

مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران با همکاری آموزشکده فنی و حرفه‌ای امام علی، دوره آموزشی ایمنی در معدن را برای همه فعالان معدنی برگزار می‌کند.

به گزارش روابط عمومی ایمیدرو، مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران به نیابت از ایمیدرو در نظر دارد با همکاری آموزشکده فنی و حرفه‌ای امام علی(ع) طبس، در راستای تحقق نقشه راه معدن و با هدف توسعه آموزش‌های مهارتی با تاکید ویژه بر تربیت نیروی انسانی فنی مورد نیاز عملیات معدنی به عنوان حلقه اتصال خدمات مهندسی و کارگری در بخش معدن و صنایع معدنی کشور، دوره آموزشی ایمنی در معدن را برگزار کند.

این دوره آموزشی از ابتدای آبان امسال به مدت ۲ ماه، برگزار می‌شود. کلاس‌های نظری این دوره در محل آموزشکده فنی و حرفه‌ای امام علی(ع) و کلاس‌های عملی در معادن زغال سنگ طبس و کارگاه‌های آموزشکده این مجتمع برگزار می‌شود.

شرایط و مدارک لازم برای ثبت نام دوره مذکور، داشتن حداقل دیپلم در رشته‌های ریاضی فیزیک، علوم تجربی، هنرستان و بالاتر است. مهلت ثبت‌نام اینترنتی تا ۲۰ مهر خواهد بود. همچنین، اواخر مهر با مراجعه حضوری، ثبت نام نهایی انجام می‌شود.

برای ثبت‌نام اینترنتی به لینک p-tabas.tvu.ac.ir/imidro مراجعه کنید و برای دریافت اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۵۶۳۲۸۳۸۲۷ تماس بگیرید.

روزگار معدن

شنبه ● ۱۶ مهر ۱۴۰۱ ● ۱۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۴ ● ۱۸ اکتبر ۲۰۲۲ ● سال پنجم ● شماره ۹۳۲

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول و سردبیر: ناصر بزرگمهر
فنی و هنری: مهدی نجفی
نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰ - پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۳ - ایمیل آگهی ها: ads.smtnews@gmail.com
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
چاپ: انتخاب رسانه

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

اخبار

بازار سهام نیاز به محرک دارد

یک کارشناس بازار سرمایه گفت: این روزها انتظارات روند صعودی، اصلاح و ادامه دار بودن آن مطرح است، ولی اصلاح یا ریزشی را برای بازار سهام متصور نیستم.

مصطفی محبی مجد در گفت‌وگو با بورس نیوز تشریح کرد: این روزها انتظارات روند نزولی مطرح است، ولی اصلاح و یا ریزشی را برای بازار سهام متصور نیستم. در چنین شرایطی ممکن است بازار در محدوده یک میلیون و ۳۵۰ هزار واحد یا اطراف آن با حجم کم، نوسان داشته باشد. در این شرایط فروشنده‌های قوی وجود ندارند چراکه فروشندگان معاملات خود را انجام داده‌اند.

وی افزود: ممکن است شاخص رقم یک میلیون و ۴۰۰ هزار واحدی را به خود ببیند، اما این موضوع نیاز به محرک دارد، در شرایط فعلی محرکی وجود ندارد که تغییری ایجاد کند. برای بهبود اوضاع، محرکی از جنس سیاسی یا سیاستی نیاز است. محرک سیاستی می‌تواند تصمیم‌گیری در ارتباط با نرخ فروش شرکت‌ها و شفافیت‌های در بورس کالا باشد اما محرک سیاسی برجام است. اگر خبری از برجام انتشار یابد، می‌تواند منجربه اتمام روزهای کم‌حجم شود.

محبی با اشاره به برخی از متغیرهای بلندمدت در بورس تهران ادامه داد: روند بلند مدت یعنی شرایطی که تحلیلگران، صنعتی را ارزنده تشخیص دهند و بتوانند نرخ متوسط رشد بازار سهام را در دوران رشد کسب کنند. به فرض مثال P/E گروه پالایشی ۴ است که در شرایط عادی ۲۵ درصد سود عاید سهامداران می‌کند. اما شرایط عادی نیست و نیاز به محرک خاص اقتصادی احساس می‌شود. به طور مثال تغییر تدریجی نرخ بهره به ۱۸ درصد می‌تواند اثر بسیار خوبی را در بورس بگذارد که باید گفت زمان آن نیز فرارسیده است.

این فعال بازار سرمایه در بخش دیگر سخنان خود گفت: افزایش نرخ ارز نیما مخرب اقتصاد است، اما می‌تواند محرک مثبت بازار سهام باشد. این نرخ اگر به بالای ۳۰ هزار تومان برسد، می‌تواند اثر منفی داشته باشد. اثر آن زمانی مشخص می‌شود که شرکت‌های بورسی به چالش اختلاف ۱۰ درصدی دلار نیمایی و آزاد برخورد کنند؛ بنابراین افزایش نرخ دلار اگرچه اقتصاد کلان را با چالش مواجه می‌کند، اما باعث بالا رفتن فروش صادراتی شرکت‌ها می‌شود وبرخی از شرکت‌ها را با اقبال روبه‌رو می‌کند.

محبی تشریح کرد: اگر تغییر بزرگی در بازار جهانی رخ دهد مانند، جهش قیمتی در نفت و ابقای نرخ آن بالای ۱۱۰ دلار که منجر به رشد دوباره کرک اسپرد پالایشی‌ها می‌شود، آن زمان می‌توان انتظار داشت که گروه پالایشی پیشرو شود. سناریوی ابقای نفت زیر ۸۰ دلار نیز محتمل است.

در چنین حالتی برای گروه‌های کوچک مثل صنایع شوینده ولاستیک‌سازی فرصت خوبی به شمار می‌آید، اما در شرایط فعلی بی‌فایده خواهد بود، چراکه نفت در محدوده ۸۰ و ۹۰ دلار در نوسان است. این وضعیت دلیل قوی‌ای را به سهامدار ارائه نمی‌دهد که به سمت فروشندگان یا خریداران نفت بروند. برای بررسی روند بلندمدت باید منتظر یکی از موارد قوی بود و برای روند کوتاه مدت که منجر به رشد ۱۰ درصدی بازار سهام می‌شود نیاز به خبر سیاستی و سیاسی است.

محبی مجد گفت: باید گفت شاخص کل در بدترین حالت در محدوده یک میلیون و ۳۵۰ هزار واحد و بهترین حالت به یک میلیون و ۴۲۰ هزار واحد می‌رسد. بررسی بازار سهام به صورت هفتگی در سال‌های ۹۹ و ۹۸ امکان‌پذیر بود، اما در شرایط فعلی که جریان پول به صورت هفتگی میان صنایع حرکت نمی‌کند و به نسبت نقدینگی حجم معاملات خرد پایین است، تحلیل هفتگی بورس معنای پیدا نمی‌کند. بازار سهام درگیر محرک خارجی و نبود جریان نقدینگی است. با مرتفع شدن این موضوعات می‌توان سمت و سوی آن را تشخیص داد.

خروج ۱۰ هزار میلیارد ریال پول حقیقی از بورس

یک فعال اقتصادی گفت: شرایط روز اثر منفی بر بازار سرمایه گذاشت و موجب کاهش ۳ تا ۵ درصدی شاخص بورس و کاهش ۱۰-۱۵ درصدی ارزش سهام‌های کوچک بازار شد و در همین مدت بیش از ۱۰ هزار میلیارد ریال پول حقیقی‌ها از بازار سرمایه خارج شده است.

سیدفرهنگ حسینی در گفت‌وگو با فارس با اشاره به بار اقتصادی اغتشاشات اخیر، اظهار کرد: اقتصاد ایران برای بیش از یک دهه شاهد خالص سرمایه‌گذاری منفی است، بدین معنا که سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته از استهلاک سرمایه‌گذاری‌های قبلی کمتر است و عملا توان و ظرفیت تولید و در نتیجه، اشتغالزایی در کشور رشدی نداشته است.

وی افزود: کاهش سرمایه‌گذاری و عدم خروج از وضعیت خالص سرمایه‌گذاری منفی، آثار سوئی دارد و می‌تواند سبب کاهش رشد اقتصادی، کاهش اشتغال و به تبع آن افزایش فقر شود، تشکیل سرمایه و تسهیل و تسریع آن در بخش‌های دارای مزیت اقتصادی کشور باید در اولویت قرار گرفته و همه افراد اهتمام خاصی به آن داشته باشند.

این فعال اقتصادی افزود: برای برون رفت از وضعیت فعلی، باید موانع سرمایه‌گذاری‌ها شناسایی و رفع شود، علاوه بر آن سرمایه‌گذاری، از ریسک گریزان است و لذا ثبات و آرامش در فضای اقتصادی و به خصوص اجتماعی کشور یکی از پیش شرط‌های لازم برای گسترش سرمایه‌گذاری‌ها است.

این استاد دانشگاه ادامه داد: در این شرایط، نوسانات اقتصادی در عوامل اقتصاد کلان مانند نرخ ارز مؤثر است، نوسانات اوایل دهه ۱۳۹۰ و سپس نوسانات شدید نرخ بهره در میانه‌های دهه ۱۳۹۰ که ابتدا با افزایش نرخ بهره به نزدیک ۲۸ درصد و سپس کاهش به ۱۵ درصد بود، شوک شدیدی در اقتصاد ایجاد کرد که آثار قابل توجهی بر رشد نرخ ارز در اواخر دهه ۱۳۹۰ داشت، سپس سیاست‌های قیمت‌گذاری ارز و تداوم آن تا سال‌های اخیر، سبب ابهام در سطح کلان اقتصاد کشور شد.

برگ‌ریزان پاییزی بازار سرمایه آغاز شد

بورس در شرایط ناپایدار

مرضیه احقاقی

بازار سرمایه در ماه‌های اخیر روزهای خوبی را پشت‌سر نگذاشت تا جایی‌که می‌توان ادعا کرد بورس تهران در نیمه نخست امسال، بازدهی مناسبی را نصیب سرمایه‌گذاران نکرده و به‌شدت از سایر بازارهای مالی عقب مانده است.

دورنمای تاریک مذاکرات برجام، اقتصاد ایران و همچنین بازار فلزات در سطح بین‌المللی از مهم‌ترین عوامل منفی اثرگذار بر عملکرد بورس تهران در ماه‌های گذشته بودند. روند نزولی بورس در نخستین روز از پاییز نیز ادامه یافت، تا جایی‌که نماگر بورس، دومین افت سنگین سال را با کاهش بیش از ۲۷ هزار واحدی در روز دوم مهر ثبت کرد. شاخص کل در این روز با افت یادشده در ارتفاع یک میلیون و ۳۲۸ هزار واحدی قرار گرفت و در همین حال شاهد شدت گرفتن روند خروج پول حقیقی‌ها از بورس تهران بودیم.

البته روند ریزشی بورس در روزهای دوشنبه و چهارشنبه ۴ و ۶ مهر ادامه نیافت. به اعتقاد فعالان بازار، سقوط نماگر بورس از مرز یک میلیون و ۳۲۰ هزار واحدی به‌منزله از دست رفتن سطح مهم حمایتی است؛ بنابراین حمایت‌هایی از بورس با هدف جلوگیری از ریزش بیشتر شاخص از این سطح حمایتی انجام‌شده که به سبزپوشی بازار در روزهای بعدی هفته نخست مهر منجر شد. سبزپوشی بازار در نخستین روز از هفته دوم پاییز ادامه‌دار نبود. در جریان معاملات روز شنبه ۹ مهر، شاخص بورس با افت ۱۵ هزار و ۶۸۴ واحدی در ارتفاع یک‌میلیون و ۳۳۰ هزار و ۸۷۸ واحدی قرار گرفت.

عکس: آیدا فریدی

> روزهای تعطیل هفته نخست پاییز و همچنین تنش‌های حاکم بر فضای سیاسی کشور، از مهم‌ترین دلایل کم‌رونقی بورس در ابتدای پاییز هستند

صعود ناپایدار

بررسی عملکرد بورس تهران در هفته‌های گذشته حکایت از آن دارد که این بازار از ظرفیت خوبی برای رشد برخوردار نیست و در واقع محرک قوی برای ورود پول به بورس تهران مشاهده نمی‌شود. روزهای تعطیل هفته نخست پاییز و همچنین تنش‌های حاکم بر فضای سیاسی کشور از مهم‌ترین دلایل، کم‌رونقی بورس در ابتدای پاییز هستند. با این وجود، روند ریزشی بورس در ادامه هفته نخست پاییز ادامه نیافت.

شاخص کل بورس تهران در روز چهارشنبه ۶ مهر با رشد ۱۲ هزار و ۱۱۵ واحدی به سطح یک‌میلیون و ۳۴۶ هزار واحدی رسید و شاخص هم‌وزن همسو با شاخص کل حرکت کرد و در کانال ۳۹۲ هزار واحدی ایستاد. البته با وجود روند رو به رشد نماگر بازار، باید تاکید کرد که ارزش معاملات در بورس تهران بسیار محدود است و بر همین اساس در معاملات روز شنبه بورس مجددا شاهد قرمزپوشی بازار و افت ۱۵ هزار واحدی نماگر بودیم.

نگاه تکنیکالی و بنیادی به ارزش سهام شرکت‌های بورسی، یکی از مهم‌ترین دلایل توقف روند نزولی بورس تهران در روزهای گذشته بوده است. در واقع انتظار می‌رود گزارشات مثبتی از سودآوری شرکت‌های بورسی در نیمه نخست امسال منتشر شود که زمینه‌ساز رونق بورس تهران باشد.

البته با وجود ارزندگی قابل‌توجه سهام شرکت‌های بورسی نباید از ذکر این نکته غافل بود که ابهامات حاکم بر عملکرد بورس تهران به‌مراتب جدی‌تر و اثرگذارتر از فاکتورهای مثبت موردبحث هستند.

نیمه ناامیدکننده سال گذشت

یاسر فلاح، کارشناس ارشد بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» و در ارزیابی عملکرد ۶ ماهه بورس تهران در سال ۱۴۰۱ اظهار کرد: بازار سرمایه در ۶ ماهه منتهی به پایان شهریور ۱۴۰۱، روزهای پرنوسانی را پشت‌سر گذاشت. آینده مذاکرات ایران با کشورهای ۴+۱، رفع تحریم‌های اعمالی علیه ایران و انتظارت فعالان بازار از دولت سیزدهم برای حمایت از بازار سرمایه از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر عملکرد بورس تهران در ماه‌های گذشته بوده است. این کارشناس بازار سرمایه گفت: در این بازه زمانی، انتشار اخبار متفاوت و متضادی که از آینده مذاکرات به گوش رسید و همچنین پیش‌بینی نرخ ارز، تاثیر جدی بر عملکرد بورس تهران داشت و نوساناتی را در این بازار، ایجاد کرد. بدین‌ترتیب با توجه به شرایط یادشده، می‌توان این‌طور ادعا کرد که بازار سهام در نیمه نخست امسال، روزهای خوشایندی را برای سرمایه‌گذاران خود رقم نزده است. فلاح درباره عملکرد بورس تهران در هفته‌های اخیر و ریزش قابل‌توجه و ادامه‌دار شاخص بورس افزود: تنش‌های سیاسی حاکم بر کشور در هفته‌های اخیر، تاثیر منفی خود را بر بازار سرمایه نیز گذاشت. در واقع در شرایطی که اقتصاد کشور از پیش‌بینی‌پذیری کافی برخوردار نیست و نمی‌توان آینده روشن و شفافی را متصور شد، صاحبان سرمایه از سرمایه‌گذاری در بورس و خریدوفروش سهم به‌عنوان فعالیتی پرریسک خودداری می‌کنند. وی افزود: تحت‌تاثیر شرایط کشور، بسیاری از فعالان بازار سرمایه اقدام به خروج سرمایه خود از بورس تهران کردند. چه‌بسا حتی سهامداران حقوقی نیز به‌دنبال تبدیل پول خود بودند؛ بنابراین تا زمانی که ثبات به سیاست و اقتصاد کشور بازنگردد و دورنمای نرخ ارز روشن نباشد، فعالیت اقتصادی بنگاه‌ها با چالش روبه‌رو خواهد بود. فلاح گفت: علاوه بر موارد یادشده شاهد سیاست‌گذاری اشتباه از سوی دولت در حوزه‌های گوناگون صنعتی و اقتصادی و دخالت مسئولان دولتی در عملکرد صنایع هستیم. همین دخالت‌ها نیز عملا پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد را بیش از پیش دشوار می‌کند. کما اینکه دخالت دولت در روند قیمت‌گذاری صنایع پتروشیمی طی ماه‌های گذشته، به زیان بسیاری از این صنایع منتهی شده است. این‌گونه دخالت‌های دولت در حوزه‌ها و صنایع گوناگون وجود دارد و عملا سودآوری بنگاه‌ها را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. با این وجود تا زمانی که عملکرد این بنگاه‌ها در فضایی شفاف و روشن مشخص نباشد، نمی‌توان به جذب سرمایه‌های جدید به بورس تهران امید داشت.

وی اظهار کرد: با توجه به موارد یادشده باید ادعا کرد که اعتماد از بازار سرمایه ما رخت بربسته و تا زمانی که فعالان بازار نسبت به آینده و ریسک‌های حاکم بر بورس تهران، به اطمینان نسبی نرسند، نمی‌توان به تغییر جدی مسیر بازار امید داشت. فلاح در ارزیابی بازگشت محدود بورس تهران به روند صعودی در روزهای ۴ و ۶ مهر، اظهار کرد: در حال حاضر سهام بسیاری از شرکت‌های حاضر در بورس تهران ارزنده هستند که با قیمت‌های به‌مراتب پایین‌تری در مقایسه با ارزش ذاتی‌شان معامله می‌شوند؛ بنابراین سرمایه‌گذاری بلندمدت روی چنین سهم‌هایی نتیجه‌بخش است. این کارشناس بازار گفت: در حال حاضر، ارزش معاملات بورس تهران بسیار محدود است؛ بنابراین بخشی از روند بازگشت بورس به مسیر صعودی و رشد محدود آن در روزهای گذشته از سیاست‌های حمایت‌گرانه از این بازار نشأت می‌گیرد. فلاح در پاسخ به سوالی مبنی بر محرک‌های احتمالی حاکم بر عملکرد بورس تهران افزود: ارزندگی بخش بزرگی از بازار، مهم‌ترین محرک بازار سرمایه کشور است. بررسی عملکرد شرکت‌های فعال در بورس تهران و P/E آنها حکایت از آن دارد که بسیاری از این سهم‌ها ارزنده هستند و با قیمت بسیار پایینی معامله می‌شوند؛ بنابراین سرمایه‌گذاری در بورس تهران باهدف سرمایه‌گذاری بلندمدت قطعا نتیجه‌بخش است.

آینده مبهم بورس

مجتبی دیبا، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهار کرد: بازار سرمایه در ۶ ماهه نخست امسال در مقایسه با سایر بازارها، بازدهی پایین‌تری داشته است. البته بورس تهران در ۳ ماهه نخست امسال بازدهی به‌نسبت خوبی را ازآن خود کرده؛ بنابراین فعالی که از شناخت دقیق و خوبی از بورس برخوردار بود در ماه‌های نخست امسال توانست سودآوری قابل‌توجهی را از سرمایه‌گذاری در این بازار، کسب کند.

دیبا گفت: البته بازار سرمایه از نیمه خرداد در روند ریزشی قرار گرفت و عملا تمام سود حاصل شده را پس گرفت و حتی در موقعیت پایین‌تری نسبت به گذشته خود قرار گرفت. خروج پول از بورس تهران در ۳ ماهه دوم امسال ادامه‌دار بود. وی افزود: با این وجود انتظار می‌رود بازار در نیمه دوم سال، تحت‌تاثیر عملکرد مثبت شرکت‌های فعال در بورس تهران و گزارشات مثبت منتشرشده از سودآوری آنها، مجددا مشابه ۲ ماه نخست امسال، روند رو به رشدی را پشت‌سر بگذراند. این کارشناس بازار سرمایه افزود: البته به سبزپوشی محدود بازار در روزهای ۴ و ۶ مهر نمی‌توان استناد کرد و آن را معیاری برای آغاز روند صعودی بازار دانست، چراکه ریتم کلی بازار در موقعیت کنونی به کنش و واکنش‌های اجتماعی در کشور منوط شده؛ بنابراین باید منتظر بازگشت آرامش به جامعه و در ادامه، منتظر انتشار گزارشات عملکرد شرکت‌های بورسی باشیم. دیبا اظهار کرد: قیمت دلار در هفته‌های اخیر با شیب ملایمی افزایش داشته است. نرخ دلار در بازار آزاد، برای فعالان بازار سرمایه، جذاب بوده؛ بنابراین باید منتظر اثرات مثبت آن در آینده باشیم. وی در ادامه و با اشاره به عملکرد صنایع کامودیتی‌محور گفت: قیمت فلزات تحت‌تاثیر شرایط اقتصاد جهانی و رکود احتمالی که در انتظار اقتصادهای بزرگ دنیاست، کاهشی است یا در بهترین حالت، ثابت گزارش می‌شود. علاوه بر این، سیاست‌های اتخاذشده از سوی فدرال‌رزرو باهدف کنترل تورم در امریکا نیز تاثیر منفی بر بهای کامودیتی‌ها داشته است. به‌ویژه آنکه پیش‌بینی می‌شود نرخ بهره در امریکا همچنان افزایشی باشد و همین موضوع نیز دورنمای بهای فلزات را در بازار جهانی منفی می‌کند. از آنجا که فلزات اثرگذاری بالایی در بورس تهران دارند، همین موضوع تاثیر منفی بر عملکرد بورس دارد، تاجایی که از گروه فلزات می‌توان به‌عنوان پاشنه آشیل بورس تهران نام برد. این کارشناس بازار سرمایه گفت: نتیجه مذاکرات برجام همچنان مهم‌ترین شاخصی است که مسیر اقتصاد کشور را روشن می‌کند و بر عملکرد بازار سرمایه نیز اثرگذار است. با این وجود انتظار می‌رود نتیجه این مذاکرات همچنان تا آبان و پس از اعلام نتایج انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره امریکا، روشن نشود. تا آن زمان نیز نمی‌توان نسبت به آینده بورس تهران با قاطعیت اظهارنظر کرد.

سخن پایانی

با وجود اینکه بورس تهران در ۲ ماهه نخست امسال روزهای پررونقی را پست‌سر گذراند، اما عملکرد آن در ماه‌های بعد امیدبخش نبود و باید اقرار کرد بسیاری از سرمایه‌گذاران این بازار متضرر شده و همچنان نسبت به آینده این بازار نگران هستند. علاوه بر این، به‌طور مرتب شاهد از دست رفتن سطوح حمایتی گوناگون در بورس تهران هستیم. نبود ثبات و اطمینان‌خاطر نسبت به شرایط اقتصادی کشور و همچنین سیاست‌گذاری‌های متغیر مسئولان از مهم‌ترین دلایل از رونق افتادن بورس تهران در ماه‌های گذشته بوده است. امید می‌رود با اصلاح شرایط، شاهد بازگشت دوباره رونق به این بازار باشیم.

بورس، راه‌حلی مناسب برای کنترل تورم

معاون کانون نهادهای سرمایه‌گذاری ایران با اعلام اینکه بورس به هیچ عنوان برای اقتصاد دنیا و کشور مضر نیست، بیان کرد: بورس جایی است که اجازه می‌دهد بتوان وضعیت اقتصاد را بهتر مشاهده و راه‌حل بسیار مناسبی برای کنترل تورم است.

به گزارش سنا، علیرضا توکلی کاشی با بیان اینکه پیشگویی کردن تورم در کشور جزو پیچیده‌ترین کارها محسوب می‌شود به بورسان گفت: تورم در کشور غیرقابل پیش‌بینی‌تر از دیگر کشورها است، زیرا با کمبود ابزار و اهرم مناسب برای کاهش آن مواجه هستیم.

وی در پاسخ به این پرسش که بانک مرکزی با چه ابزارهایی می‌تواند تورم را کنترل کند، افزود: مهم‌ترین ابزاری که بانک‌های مرکزی دنیا برای کنترل تورم در اختیار دارند، نرخ بهره است در حالی که این موضوع یعنی نرخ بهره در کشور ایران در اختیار بانک مرکزی نیست. البته طی چند سال اخیر اقدامات خوبی از سوی بانک مرکزی چون عملیات بازار باز، توسعه بازار بین بانکی و اصلاح کریدور و نرخ بهره انجام شده که این موارد کافی نیست.

وی اظهار کرد: بانک مرکزی نرخ بهره را در کریدور تعیین و روزانه آن را بالا و پایین می‌کند اما این به چرخ‌های اقتصاد کشور وصل نیست (چرخ‌های اقتصاد شامل وام‌هایی است که به بخش‌های مختلف داده می‌شود).

به گفته معاون کانون نهادهای سرمایه‌گذاری ایران؛ در اقتصاد کشورهای دیگر اگر تورم افزایش یابد و بانک مرکزی با افزایش نرخ بهره بخواهد تورم را کنترل کند، نرخ وام‌ها هم افزایش می‌یابد و این امر باعث تغییر رفتارها می‌شود. بنابراین، مادامی که بانک مرکزی راهی برای کنترل نداشته باشد، نمی‌تواند نرخ تورم را از این منظر کنترل کند.

وی اظهار کرد: امیدواریم دولت سیزدهم در صورت اصلاح وضعیت بین‌المللی از جمله آزاد شدن پول‌ها و دلارها، سیاست‌های گذشته را در پیش نگیرد. اگر وضعیت دلاری بهتر و دولت با هدف کنترل تورم، سیاست تثبیت نرخ ارز را در پیش گیرد، به مرور تولیدکنندگانی می‌توانند با تولید کردن، چرخ کشور را چرخانده و اشتغال ایجاد کنند.

توکلی کاشی خاطرنشان کرد: مجموع تورم پایین و اشتغال خوب، رفاه را به دنبال دارد اما اگر تورم پایین و نرخ دلار ثبات داشته باشد ولی بیکاری افزایش و اشتغال ضعیف شود، مجموع اقتصاد دیگر رنگ رفاه را نخواهد دید.

وی اظهار امیدواری کرد: دولت در ۶ ماهه دوم امسال باید سیاست شناورسازی واقعی نرخ دلار را متناسب با نرخ تورم در دستور کار دهد و با استفاده و همفکری کارشناسان و تجربه جهانی، گامی برای رشد و تحول اقتصاد کشور بردارد.

وی درباره انتشار اوراق از سوی دولت عنوان کرد: اگر دولت اوراق انتشار داده و صرف هزینه‌های جاری شده و توسعه‌ای صورت نگیرد، بهتر است ترمز انتشار اوراق کشیده شود اما اگر دولت برای انتشار آن برنامه داشته و زیرساخت‌های کشور را توسعه دهد، به طور قطع انتشار اوراق باید ادامه داشته باشد.

توکلی کاشی با اعلام اینکه بورس به هیچ عنوان برای اقتصاد دنیا و کشور مضر نیست، بیان کرد: بورس جایی است که اجازه می‌دهد بتوان وضعیت اقتصاد را بهتر مشاهده و راه‌حل بسیار مناسبی برای کنترل تورم باشد.

به گفته معاون کانون نهادهای سرمایه‌گذاری ایران؛ اگر شاخص‌های اقتصادی متوازن رشد نکنند و یک شاخص اقتصادی بیش از حد رشد یابد به طوری که بخشی از مردم احساس ثروتمند بودن به آنها دست بدهد، این موضوع باعث می‌شود که سرریز آن در بخش‌های مختلف اقتصاد هزینه شده و افزایش نرخ کالاها، تعادل بازارها را بر هم بزند. وی تاکید کرد: بازارها را نباید دستکاری کرد و باید گذاشت جریان عادی عرضه و تقاضا قیمت‌ها را تعیین کند. اگر برنامه هفتم توسعه به خوبی طراحی شود که ثبات اقتصادی و پیش‌بینی‌پذیری را برای اقتصاد فراهم کند، به طور حتم شاهد رشد اقتصادی و رشد شاخص بورس خواهیم بود.

توکلی کاشی در پاسخ به این پرسش که در صورت نبود احیای برجام اقتصاد کشور چگونه خواهدشد، گفت: در شرایط حاضر که بدنه حکمرانی اقتصاد کشور و بسیاری از بخش‌های اقتصادی به برجام گره خورده است، طبیعی است که تا زمانی که برجام احیا نشود، گشایشی در توسعه تجارت نخواهیم داشت و اگر گشایش اتفاق نیفتد نمی‌توان چشم‌انداز خوب، مثبت و رو به رشدی را از اقتصاد داشت. بنابراین، بهتر است همانند برخی کشورهای توسعه یافته سیاست‌هایی در پیش گرفته شود که تورم را کنترل و بخش‌های اقتصادی کار واردات و صادرات را به خوبی انجام دهند. در ایران علی‌رغم تحریم‌ها، تعاملات خوبی با برخی کشورها وجود داشت که می‌توان آنها را توسعه داد و نباید با بی‌تدبیری، فرصت‌ها را از دست داد.